

WESTERN

M. Lekridž

BANDA MILE MERI

BR0J 263 • 35 DINARA

B
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100

WESTERN

263

1991

M. Lekridž

BANDA MILE MERI

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Lektor
J. STOJIČEVIĆ

Recenzent
N. Kovačić

Izdaje i štampa NIŠP »DNEVNIK« Novi Sad, Vojvodanskih brigada 7, telefon 021/621-555 ● Žiro račun 65700-603-7711 ● Direktor »Dnevnika« Miodrag Karadžić ● Za izdavača: Ilija Vojnović ● Odgovorni urednik: Milorad Predojević ● Grafički urednik: Juliš Arvanitidis ● Sekretar redakcije: Zdenka Karabasil ● Korektor: Jovan Uglješin

YU ISSN 0353—1287
Rukopisi se ne vraćaju

BANDA MILE MERI

I

Ustao je, posle izvesnog vremena, osedlao konja i produžio put.

U baru Holideja posao je tekao kao obično. Grad je živeo od okolnih rančeva, čija je crvena zemlja bila plodna. Dvadesetogodišnja Kiti Devlin, crvenokosa kelnerica, kružila je oko noćnih kockara smešeći se svima i nikome. Bila je to lepa devojka, mada njene nove haljine ove večeri nisu sasvim pristajale njenoj skladnoj figuri.

Meri je imala otprilike dvadeset pet godina i provela je život između Ebilejna i Holideja.

— Prestani da me svojataš — reče Kiti.

Meri Dent se smešila:

— Oh, znam da si moj prijatelj, ali ništa nećeš postići ovakvim povlačenjem. Možda će Simon Avidon biti tvoj prvi čovek, ali ćeš biti stvarno nesrećna ako ti bude i poslednji. U tvojim godinama nije rđavo da se udaš za Simona Avidona. Bar ako si do sada naučila lekciju.

— Naučena je. On će se oženiti sa Fejt Čitli. On... mi čak nikad to nije ni rekao. Čula sam o tome od gospodina Fica.

— Još uvek imaš nož, Kiti?

Ona podiže suknju i pokaza oštar nož, zavezan za članak.

— Upotrebiću ga ako moram — reče tiho.

— Moli se Bogu da ga ne moraš upotrebiti. Ali imaj ga pri ruci, devojko, neprestano ga imaj pri ruci.

Popela se na drugi sprat, gde su ona i Kiti imale sobu. Bila je čudna ta Meri Dent i zato joj se Kiti činila tako mladom i bespomoćnom. Bilo je strašno biti tako mlad i biti zaljubljen i biti nesrećan. Međutim, sa Simonom Avidonom ništa nije moglo da procveta. Na granici su vladali najgrublji i najneprijatniji običaji. Kiti je shvatila ponešto, ali svakako ne sve što joj je Meri nagoveštavala. Naučila je samo šta to znači biti žena koja ima svog čoveka.

Fic Voren dotače njena rame. Imao je najmanje pedeset godina i bio je bolji čovek nego što je to njegov otac ribar ikada bio. Plovio je po mnogim morima zajedno sa ocem i zašto se posle obilaska celog sveta obreo u Holideju, niko nije znao. On je bio jedini sopstvenik ovog hotela i vlasnik dobrog dela teksaške banke. Mogao je da ima moć i on ju je izabrao.

Smatrao je da je suviše dobar za ovaj grad koji ga nije uvažavao. Kretao se kroz njega gotovo nečujno, žmirkao svojim plavim očima, vođen jedino svojom sopstvenom idejom o pravdi.

Bilo je prijatno u Holideju, izuzev za Simona Avidona. Donoseći mu pivo, Kiti nije mogla

da izbegne da ga još po koji put dobro osmotri.

Bio je to visok čovek, širokih ramena i teška koraka, nosio je šerifsku značku, optočenu srebrom. Imao je trideset godina i bio je ambiciozan. Pored njega, stajao je Donki, njegova senka. Kiti ga nikad nije videla ispred Avidona niti je smatrala da je druženje sa njim dobar znak. Gotovo maloumac zamenik bio je grub i ponašao se prema nesrećnim devojkama kao ukrotitelj konja.

Vratila se ka baru i znala je da je Simon posmatra. On će sigurno sačekati Fejt Čitli van grada, pomislila je. Uostalom, on je hteo da se njome oženi zato što joj je otac bio predsednik opštine i imao krupan kapital u banci. Simonu je bio potreban kapital i to je bio jedini put da dođe do njega. Ali, mislila je Kiti, to je bio opasan put, jer će se na njemu suočiti i sa gospodinom Ficom. Avidon je u svojim brutalnim ambicijama sigurno išao ka dramatičnim raspletima. Gospodin Fic je bio dobar čovek ali i opasan neprijatelj čak i za Simona Avidona.

Da, dosta je toga naučila. Čak, činilo joj se da će jednog dana da pobedi i nesreću sa Simonom. Jednog dana postaće i ona važna ličnost kao... kao Meri Dent.

*

Put je sekao i Vičitu i išao istočno prema Holideju. Bio je to dugačak put, naporan i okrutan.

Džek Badington jahao je kroz noć. Imao je dvadeset dve godi-

ne, ali je već bio veteran staroga puta. Bio je vlasnik dve stotine grla stoke i posedovao je komad zemlje blizu meksičke granice. Bio je poznat kao odgovoran i ozbiljan čovek.

Sada, ispod junskih zvezda, nije se baš osećao najprijatnije. Mislio je na svoj život od kako je kupio svojih prvih deset goveda. Bio je to usamljenički i pust život. Pa ipak, želeo je da postane bogat rančer. Znao je da čovek, ako krene ni od čega, mora da radi, a on je dokazao da je dobar radnik. Alkohol ga je užasavao; nije imao nikakvog dara za kocku. U osnovi, bio je častan i dovoljno pametan da uvidi da takve strasti vode u propast. Čovek na Zapadu ima malo izbora — ili će biti dobar ili će propasti.

Sada, klateći se u sedlu, mislio je na Džoa Bontija, svog druga iz detinjstva. Oni su se združili, privlačeći se uzajamno kao suprotnosti. Džoe je bio pijanica, kockar, borac. Pa ipak, taj isti Džoe i pored revolveraških dvo-boja i neprilika sa šerifima, postao je najbolji vodič ka meksičkoj granici, naučio je da se prebacuje preko opasnih reka i da prevozi građu sa Istoka na Zapad.

Jednoga dana, Džoe je upao u grad i napio se u kući gospođe Karter. Tu se i upoznao sa visokom pola Meksikankom pola Irkinjom, koja se zvala Merijeta O'Rilej. Ta bludnica je dobro izgledala i bila srećna u bavljenju svojim zanatom. Skupila je gomilu novaca i sanjerala da postane vlasnica kuće.

Dva dana posle njihovog susreta, Džoe i ona su se venčali.

Proširili su kuću, dobili dete i postali najsrećniji ljudi koje je Džek Badington znao.

Možda je u nečemu ipak pogrešio, mislio je Džek. Možda on nije ni bio sazdan tako, a možda nikad neće ni sresti ženu koja će mu značiti ono što je Marijeta značila Džou. Kao da čovek koji ne voli piće i karte morao da ostane bez žene. Zurio je u zvezde i zvede su zurile u njega. Na nebu nije bilo odgovora.

Znao je da odgovor leži u samom čoveku. On je imao više mozga nego Džoe, možda čak više nego i Marijeta.

Šta je mogao da uradi? On je znao odgovor. Mogao je da proda goveda, da donese nazad novac, da kupi još više goveda i postane jedan od najbogatijih trgovaca u Teksasu. Šta ga je moglo sprečiti?

Zatrese glavom, misleći i dalje na Džoa. Bludnice koje je on srećao nikad nisu ličile na Marijetu. I kada su bile zgodne, bile su niske i brbljive.

Jednog dana, kad za to dođe vreme, možda će znati šta da radi. Za sada, on je bio Džek Badington mladi čovek koga su svi uvažavali, samo on nije uvažavao samog sebe.

*

Dik Peri se dovukao u Holidej po hladnoći u nedelju uveče. Nije opazio velike promene. Grad je još uvek bio tih, zadovoljan svojim skromnim prosperitetom, dobrom travom za stoku i poljoprivrednim viškovima. Crkveno zvono je zazvonilo i Dik se sećao oca Hala, koji je davno bio pastor.

Nikad nije bilo nekog naročito progresu u Holideju. Železnica nikada nije prošla ovim putem i samo je Crvena reka odvajala od doline grad, tačno između starog i novog stočnog puta. Miran je obrastao u cveće doneseno iz Teksasa, gradić je bio prijatan. Možda je zato što je bio i pomalo čudnovat za ovu zemlju izazvao potrebu kod Dika da se vrati. Zaista, nije bilo mesta kao što je Holidej.

Očeva radnja bila je proširena, ali to se i moglo očekivati. Natpis iznad radnje »Čitlej« nije za njega ništa značio jer je znao da mora da ima mnogo novog sveta u gradiću. On prođe pored bara koji je bio jako osvetljen; to je sigurno bio dodatak životu Holideja, pomisli.

Koraćao je gegajući se, pa zastade. Nije nosio redenike zbog toga da bi se pravio važan. Oni su virili ispod njegovog dobro skrojenog kaputa jer krojač ipak nije bio do te mere vešt da bi ih prikrio. Istog trenutka, Dik primeti značku šerifa na košulji čoveka koji mu je prilazio.

— Kako ste, mister — reče Simon Avidon.

— Dobro veče — odgovori Dik. — Vi ste stranac ovde, mister?

Dodirnuo je revolver i držao ga je pod rukom.

Avidon ga pogleda:

— Pretpostavljam da ja treba da postavim to pitanje.

— Probajte da ga postavite.

Dik je bio nešto niži, ali je izgledao sasvim dovoljno visok, stojeći tu i motreći na šerifa.

— Možda bi trebalo da uđemo unutra i da se pogledamo pri svetlosti — reče Avidon.

— Mislite?

— Ja sam zakon u gradu. — glas je bio otegnut i slogovi su se lenjo vukli. — Ja sam u pravu, ser.

Dik je oklevao. Nikada nije voleo ljude koji mu iznenada prilaze, čak ni u polumraku. Sad nije želeo neprilike, a možda i nije bio u pravu što su mu se taj glas i pristup učinili neprijatnim. Jednom ili dva puta je pogrešio kad je tako brzo zaključivao o ljudima koji su mu prilazili.

— Baš sam pošao unutra — reče najzad. — Srešćemo se u baru.

Avidon klimnu glavom. Proučavao je i osmatrao snažnog čoveka dok je prelazio ulicu, penjao se uz stepenice i ulazio u hotelsko predvorje. Mogao je da čuje kako zvone zvona na uzbu-
nu. I on je umeo da predoseti. Bio je pet godina u Holideju i nikada nije izgubio, a uvek je dobijao brzinom kojom je želeo. Neće ni sad načiniti grešku. Mogao je da to uradi lako, ali ga je unutrašnja zvonjava uznemiravala.

Nije bilo sumnje da je ovaj mirni, neustrašivi stranac vrlo brzo mogao da postane neprijatan.

U hotelu, Dik se upisivao u knjigu pod budnim pogledom plavih očiju crvenokose devojke. On ju je odmerio pogledom mirno, ne govoreći ništa, samo ju je posmatrao. Kad mu je dala ključ od sobe, upitao gde je Fic.

— Ako poznajete Fica, morali biste znati da je u crkvi.

— Zaboravio sam na crkvu — reče.

Ponovo je pogleda:

— Sa Donjeg Istoka, a? Oštar jezik.

— To se vas ne tiče.

— U pravu ste, madam.

— Ja sam Kiti Devlin. Radim ovde.

— Lepo je što smo se upoznali.

— Tako izgleda. Poznajete Fica? Odavno ste odsutni?

— Deset godina. Ko bi rekao da je tako brzo prošlo.

On uze svoju putnu torbu, revolvere i poče se peti uz stepenice. Zatim zastade, okrete se i reče:

— Možete reći Ficu da sam ovde kad se vrati.

Popeo se u sobu broj devet, dobru veliku sobu, čistu i svetlu. Bio je tako blizu i hteo je da uvek tako ostane, pretpostavljao je. Sećanje na smrt roditelja počelo je da mu izaziva žmarce uz kičmu. Fic je bio njegov uzor, hteo je da mu pomogne da ostane, da se učvrsti. Čupajući se iz vrtloga svojih mladalačkih sećanja Dik je jedino želeo da pobegne od tog mučnog osećanja.

Ne, morao je da ode. . . Prišao je umivaoniku, dugo se i pažljivo umivao i brijao i isto se tako pažljivo obukao. Izvukao je revolver iz putnog odela i pažljivo ga čistio. Bilo je to opasno oružje, čisto i brzo. Iako ga je nosio samo kad je bio gradski obučen, bio je siguran da će ga brzo izvući iz specijalnog džepa.

Mislio je na čoveka sa zvezdom, znajući da će ga šerif čekati kad prođe kroz predvorje do bara. Uvek je voleo da razočara one koji su mislili da sve znaju i zato izađe na zadnja vrata, kojih se dobro sećao. Meri mu je dolazila u susret.

— Gospode Bože! — uzviknu, kad ga je videla naoružanog. — Nisam te očekivala ovde.

Ona ga hitro odvuče u sobu. Bila je obučena u tamnu haljinu i znala je da su gležnjevi najlepší delovi njenog tela.

— Spasla sam se što sam došla ovde, ali ti si to znao kad si me poslao ovamo.

— Niko ne može uvek sve dokraja znati.

Posmatrajući je, mislio je kako bolje izgleda od kako živi u Holidaju.

— Ali ti znaš, Dik. Ti i onako znaš tako mnogo — smešila se.

— Ljudi idu različitim putevima — reče Dik. — Oni su istovremeno i dokazi o njima samima.

— Tačno, i ja sam imala svoj put.

— Preterano uživanje droga. Koliko devojaka uživa u otrovu?

— Dvanaest do petnaest od sto uzimaju ga zato da bi prestale da misle. Lako se kupuje. I tada počinješ da sanjaš. Kad prestaje san, a kad počinje želja da se umre?

— Čuvaj se — opominjao ju je.

— Počinješ ponovo da govoriš kao prava dama.

Meri Dent, ukoliko se uopšte tako zvala, bila je obrazovana i Dik je to osećao. Ispod njene grubosti, na mahove bi izbijala nežnost i neka vrsta otmenosti.

— Meri — reče, — ti si đavo od žene i niko u ovim krajevima te ne može pobediti. Ali ti znaš sasvim tačno u čemu je tvoja nevolja.

— Možda sam ja drukčija. Možda sam se promenila. Misliš da je nemoguće da se promenim?

— S tobom je sve moguće.

— Ti si pravi čovek za mene, dodavola, i uprkos tome što si me spasao od droge. Nitkove jedan, nemoj me gnjaviti svojim milosrdem.

On pocrvene i raširi ruke:

— Meri! Ti si izvanredna. Ti si moja divlja i luda devojka.

Ona ponovo sede i pažljivo ga pogleda. Suze su su se videle u njenim lepim očima.

— Ti prokleti, kučkin sine.

— Da, ti govoriš i govoriš, ali ponekad jezikom kojim ne govore bele žene. Ustvari, ti si nečasna žena, i to vrlo dobro znaš.

— Bila sam. Možda ću postati bolja, ako već nisam. Istina, nisam se lečila — govorila je sasvim tiho i tužno. — Naravno da se nisam lečila. Prošla sam kroz najgore dane i, ako moram da se molim Bogu. . . ali, dodavola, tada više neću biti ono što sam. Pa, ipak, si ti jedini čovek koji meni nešto znači.

— Da, da — reče zamišljeno.

— Divlja si ti i proketo draga žena.

— Najbolja koju si ikada imao?

Smešila se bez radosti.

— Uvek si tako govorio.

— Izaći ću da se malo prošetam jer ovakvi razgovori ne vode ničemu. Uskoro ću se sigurno sresti sa čovekom koji predstavlja zakon.

Ona prestade da bude nežna, pogled joj se zaoštri kao na uzunu. Počela je da govori tvrdo:

— Simon Avidon. Zmija u Holidaju. Najveće đubre. Dik, ne dozvoli mu da ti nanese zlo. Znaš, ovo je lep grad, ali na nesreću predsednik opštine je

mangup, dobri građani suviše tromi, a Avidon radi šta hoće.

— A Fic?

— Ne, Dik, ali je Fic postao suviše mek tokom godina. Da li si primetio Kiti?

— Nije moj tip — gundao je Dik.

— Ali bila je Avidonov tip. On je upropastio dete. Zaludeo ju je potpuno, a onda se prišljamčio kćeri predsednika Čitlea. Sada njegova moć sve više raste pred licem čitavog Holideja. Dobio je najveći ranč u dolini. Sopstvenik je mnogih kuća i radnji ugradu. Igrajući se šerifa, on izigrava zakon. Čuvaj ga se Dik, on je opasan, veoma opasan čovek.

— Odmah sam ga zapazio, ali ne sasvim dobro. — reče Dik. — Hvala ti, Meri, uvek si imala mozga.

— Ali ga nisam nikad upotrebljavala — odgovori Meri. — Čuvaj se Avidona, ovo je tvoj grad. A on je na putu da njime zavlada.

Dik se približi.

— Meri, ti me dobro poznaješ; ako ovaj grad dopušta da Avidon njime ovlada, to je zato što su ljudi dozvolili. Ali ja neću da bijem ničiju bitku, sem svoje sopstvene.

— U redu, Dik. Ti si živ i osetljiv i ja sam živa i osetljiva. Videću te kasnije. Samo... čuvaj se, ja ću biti u blizini. Ako ti bude rđavo, brzo ću stići.

Sišao je niz zadnje stepenice. Kad je hteo da otvori vrata, više je osetio nego video preteću senku u pomračini, koja je držala oružje.

Izvadio je revolver iz džepa i brzim, dobro izvežbanim pokretima, zavitlao ga kroz vazduh.

Revolver napravi luk i ču se tup udarac kao kad se dinja rasprsnje.

Čovekovo telo se prvo savi, a zatim pade. Za momenat Dik je pomislio da je to lično Avidon, koji ga je čekao prisluškujući njegov razgovor sa Meri. Kad je prišao bliže primetio je da to nije bio Avidon već njegova senka, poluidiot, zamenik šerifa.

On ugleda zamenikovu zvezdu. Stavi je u džep. Ipak je Avidon bio pametan, pomisli. On neće lako dozvoliti da upadne u gužvu zbog koje bi mogao da bude optužen. Međutim, ipak mu treba pokazati da ni sa Dikom stvari ne idu jednostavno.

Zgrabi onesvešćenog zamenika za kragu i počeo da ga vuče prema baru.

Simon Avidon uđe polako u bar. Služba u crkvi se već završila i Fic će uskoro doći u bar. Simon nije imao vremena da prisustvuje službi. Međutim, crkva će sačekati kad se bude venčavao pred oltarom.

Smešio se. Nadao se da će sve ići lako i da će brzo likvidirati novog čoveka u gradu, ukoliko to već nije bilo učinjeno.

Ostao mu je da pređe još sasvim mali deo puta, osećao je. Savladaće i Fica Vorena. A onda će udružiti svoje interese sa njegovim i postati pravi gazda i vlasnik grada. Istina, moglo bi se smanjiti i Čitlejevo bogatstvo na taj način. Bilo bi sasvim rđavo i glupo oženiti se ružnom devojkom za novac a pri tom ne postati glavni čovek u gradu. Glavna je stvar dopreti do banke, a Fic to može da učini za njega, jer bio je jedan od njenih os-

nivača. Uostalom, on je odavno očarao Fica. Priča sa Kiti nije povredila starog čoveka. Čak, Fic nije više bio ni žalostan zbog toga. Dobar po prirodi, ljubazni stari Fic će zaboraviti i oprostiti. Treba još samo malo vremena, i sve će biti u redu. Polako i pažljivo i čitav će ovaj grad biti tvoj. Skladište, stoka... sve ćeš imati i pre no što dođeš u Ficove godine.

Prekinula ga je neka buka iza njegovih leđa. On je poslao Donkija prosto zato da bi se obezbedio od iznenađenja. Primorao je sebe da ostane miran iako se ta neobična buka pojačavala i zahtevala pažnju.

Okrenuo se i primetio stranca kako vuče Donkija prema baru. Donkijeva glava se klatila tamo-amo, a visoki stranac ga dovuče do osvetljenog prostora i obrati se Simonu Avidonu:

— Ovaj momak se bacio na mene — reče.

Gledao je u Avidona hladnim pogledom.

— Zašto, šerife? On nosi značku?

— To je moj zamenik, Donki Hart. Mora da ste pogrešili. On je pogrešio. Pogledajte ga, ako meni ne verujete.

— Bojim se — reče Simon, — da ćete biti uhapšeni, gospodine, čim se Donki osvesti.

— Zanimljivo — čovek se okrete prema baru a Holi Džim mu doturi najbolju bocu viskija.

— Dobrodošao, Dik — reče Holi. — Prošlo je dosta vremena od kako si otišao.

Prednja vrata se otvoriše i svet koji je stigao iz crkve nagru u unutra. Fic i predsednik

Citli su se nalazili među njima. Fic pođe pravo prema Diku i stavi ruke na njegova široka ramena.

— Dik, ove stare oči dugo nisu videle tako dobar znak kao sad kad tebe posmatraju.

— Morao sam da se vratim kući da bih se uverio da ste vi dobro.

Ostali svet se okupio uokolo. Na podu, Donki protrese glavu, promrmlja nešto nerazgovetno, pokušavajući da ustane. Simon Avidon mu pride sasvim blizu, pomažući mu. Kako je Dik bio pokriven gomilom, on prosikta:

— Ti si pogrešio, ti prokleta budalo. Ustvari si mislio da je on lopov. Razumeš? Ti si pogrešio jer si ga zamenio sa drugim.

— On je kao munja — gundao je Donki. — Kreće se suviše brzo. Imao je neku stenu u ruci.

— Sad ti imaš jednu u glavi. Ali pazi dobro — ti — si — pogrešio. Izvinićeš mu se.

Donki je bio svestan pretnje u Simonovom glasu. Polako, njegove zamagljene oči postadoše bistre. Progurao se kroz gomilu i prišao Diku. Zatim se okrete ka Simonu.

— Tako mi boga, šerife, pa ovo je Dik Peri. Znam ga još kad je bio sitan kao bubica. Zar nikada niste čuli za Dika Perija?

Simon je čuo za Dika Perija. Za trenutak ponovo zazvoniše signali za uzburu u njegovoj glavi. Gradski heroj, dečak koji je napravio bogatstvo na velikim putevima; čuo je o njemu sasvim dovoljno. Znao je da je bio brz na potezanju, jedan od najbržih, čovek koji se uvek oblačio po poslednjoj modi, kod najboljih krojača u Denveru. Da,

znao ga je dobro i zato je bio uveren da će trenutak obračuna biti opasniji no što je on mislio. Prišao je Diku, lagano nasmešen, mek i ljubazan:

— Vi ste bili apsolutno u pravu, Dik. Kakva teška pogreška. Donki je mislio da ste neki lopov koji se muva naokolo. Molim vas da primite moje najdublje izvinjenje.

Nije mogao da ne zapazi čvrstinu Dikovog pogleda. Taj ga je pogled prosto sekao, prodirao negde duboko u unutrašnjost. Zvonca na uzbunu su stalno opominjala.

— Donki je jedini zamenik koga ja imam. Holidej je miran grad, i nije mu potrebno više predstavnika zakona.

— Siguran sam da je to tačno

— Dik se okrete ka Fic:

— Da li je sudija Šeli još uvek sjajni predstavnik zakona u ovom srezu?

Fic se lako smrači.

— Sudija radi neprestano na svim frontovima.

— To baš nije sasvim dobro.

Svi se okrenu ka baru. Nastaje ubrzo proslava Perijevog povratka, Simon Avidon je to vrlo dobro znao. Samo, pre nego što im se pridruži, morao je da vidi sudiju i to što pre.

Dikova primedba o sudiji Šeliju nije mogla pogrešno da se shvati. Sve je počelo da ide napako i ovaj povratnik svome domu će možda uspeti da uspostavi stare kontakte sa Ficom.

Zvonca su ponovo zazvonila. Jedino što je mogao da učini, bilo je da nađe sudiju i to što pre i što nezapaženije.

Izvukao se čim je mislio da će proći nezapažen. Sudija je sigurno

u svojoj kancelariji. On nije pio viski, nije psovao. Bio je ugladen i učen. Sudija čak nije mario ni za žene, mislio je Avidon dok je išao pustom ulicom. Više je voleo knjige iako je tek bio prevalio četrdesetu. Bio je obrazovan džentlmen, južnjak iz Alabame, kao i sam Simon. On je bio njegov najveći saveznik pa je između Simona i Šelija postojao, ustvari, prećutni sporazum, koji im je omogućavao da budu jedini zakon u Holideju.

To se mora iskoristiti, mislio je dok se penjao uz stepenice. Mora se odmah znati šta će se preduzeti ako Fic ne pristane na saradnju. Ponekad mu se činilo da mu nedostaju ideje. Ali zato ih je sudija imao u dovoljnoj mери. On će ga razumeti i pomoći će mu. Ušao je naglo u sudijinu kancelariju.

Rojbal Šeli je sedeo u stolici. Imao je dugačko izvanredno mršavo lice. Bio je bled, finih i hladnih crta lica. Oblačio se u crno, gotovo pogrebno odelo, i tu monotniju boja su razbijale jedino bele čarape.

— Dobro veče, Simone. Izgledate kao da ste sreli đavola.

Avidon se teško sruči u stolicu. Kancelarija je bila puna knjiga, sudijin sto je bio sjajan i čist a svuda je lebdeo nekakav bolnički zadah.

— Izgleda da vi čujete stvari brže no što je moguće, sudijo.

— Zakon je svemoguć.

— To sam baš voleo da čujem

— mrmljao je Simon Avidon, — jer smatram da smo mi zakon.

— Sećam se Perija. On je odbio da mi ustupi imanje svojih roditelja. Tvrdoglav, opasan mo-

mak koji ima čudne snove u glavi. Ubio je dvojicu ljudi koji su tražili kavgu. Ima novac u sedam banaka i suvlasnik je velikog salona u Dodž Sitiju. Svuda je rasprostro svoje interese i sve je to solidno i sigurno.

— Ništa više?

— On je opasan. On je jedan od onih koji hodaju uspravno ovom zemljom, zato što je Zapad surov i pun bezakonja. U budućnosti, on će ili legalizovati svoje poslove ili poginuti u nekom revolveraškom sukobu. Za sada je to čovek s kojim treba postupati sa najvećom mogućom pažnjom.

— Pretpostavljao sam tako nešto.

Sudija dozvoli sebi da se osmehne. Osećao je toplo oduševljenje za čoveka preko puta.

— Vi niste ludi, Simone. Vaša mašta je vrlo živa i, ako izbegavate piće i prestanete da ludujete za ženama, daleko ćete doterati u ovom nesigurnom svetu na granici.

— Ja i mislim daleko da doguram, sudijo. S vašom pomoći.

— Da, ne postoje granice ako se jaka pamet pozabavi problemima jednostavne civilizacije. Mi imamo posla sa inferiornom inteligencijom, Simone. I najgora metode se mogu primenjivati sve dotle dok ih zakon formalno pokriva.

— Idem da uhvatim Fica, odmah, ovog istog trenutka. On će verovatno omekšati zbog Dikovog povratka. Čak će možda hteti da se povuče, da rasproda ono što je meni potrebno.

— Nikada ništa neće vama prodati. On nikada neće poći sa

vama. Pogotovo sada kad ima Dika Perija koji će ga podržati.

Simon Avidon je bio zapanjen. Nikada ranije sudija nije bio tako jasan u osporavanju.

— Kako to znate?

— Ja sve uvek znam — Njegovu suvi glas bio je miran:

— Ja sam vam dozvolio da idete napred jer je to bilo neophodno za vaš plan da savladate gradom. Cilj mora biti u savesti savršeno određen pre nego što trka počne.

— Ali, sudijo, sve zavisi od Fica. On drži ključeve.

— Sasvim tačno.

— Pa šta onda?

— Morate pronaći načina da idete dalje. Sad više nemate mnogo izbora. Zadobili ste poverenje predsednika opštine.

Suvi glas zastade, zatim produži:

— Oženićete se lokalnom naslednicom. Oh, naći ćete vi put, Simone. Imam puno poverenje u vas.

On ponovo otvori knjigu. Bio je opušten. U takvim trenucima, Simon se osećao napuštenim i izgubljenim.

— Želeo bih... želeo bih da mi vi nagovestite kojim putem da idem.

— Morate potražiti Fic Vorena. Najbolje je njega pronaći. Kako biste inače znali da sam ispravan prema vama?

Sudija se promeškolji, smesti se udobno. Ponovo se smešio.

Simon ustade. Osećao se kao dečak koga je optužio učitelj.

— Razgovaraćemo kad budete izneli predlog Ficu.

Na vratima Simon zastade i osvrnu se. Sudija je pažljivo gledao u knjigu. Nije se više ovde

imalo šta tražiti. Jedini put je vodio na ulicu. Osećao se uznemireno. Slika je bila crna, puna opasnih senki. Planovi i kontraplanovi neprestano su se ukrštali.

»Najgrublji metodi« rekao je sudija. Čudna stvar sa tim sudijom. On je bio pripadnik zakona, ali je uvek nalazio načina da sugerise puteve bezakonja na granici. Da, mnogo je čudnih stvari bilo u vezi sa njim, ali je Simon Avidon zavisio od njega i to je znao isto tako dobro kao što je znao kako se zove. Jer on je mogao pronaći, ako mu bude zatrebalo, u svojim knjigama, i poneki paragraf koji bi opravdavao svakakve puteve, a tada će pustiti Simona da ode u pakao.

Simon obrisa znoj sa lica. Još jedan korak i on će biti spreman za sve preokrete igre i potražiće tog Dika Perija — to će biti put kojim će ići.

Dik Peri bio je svestan da je pio više nego što je potrebno i da je govorio suviše, čak više nego što je to ikada činio. Povratak kući je učinio nešto čudno sa njim. Ficova iscrpenost, toplina i pažnja starih drugova, učinili su da se otvori više nego što je želeo. Zapazio je samo da govori o starim revolveraškim danima, o čuvenom drugovanju sa Dok Holidejom, o obračunima, o surovim sukobima duž granice.

Viski je delovao i on više nije ni znao zašto je pričao o Vajatu i Batu, starim svojim prijateljima. Istina, mogao im je pričati i gore stvari, o ubistvima koja su proisticala iz ludosti i surovostima koja su bila pitanje prestiža. Pa, ipak, bilo mu je milo što se ispo-

vedio i što je među tim prijateljski naklonjenim ljudima našao svoje mesto.

Da, da, neka ih nebo čuva. Ustade i sa čuđenjem utvrdi da još može da drži ravnotežu. Krenuo je gore lagano. Kad je došao do male sobice u uglu, zastade oklevajući.

Meri otvori vrata. Posmatrala ga je neko vreme a zatim reče:

— Devojka je sa mnom u sobi. Idi da spavaš, Dik.

Uputio se prema sobi broj devet. Kad je otključao vrata, skloni se lagano u stranu. Držao je revolver po staroj navici. Pričekao jedan trenutak a zatim skliznu u sobu.

Biće nevolje uskoro zato što je Simon Avidon izabrao taj put. Nekoliko reči koje je razmenio sa Ficom potvrdilo je ono što mu je Meri rekla. Istina, to nije bila nevolja koja ga je mnogo brinula. On je yerovao da svaki čovek mora da se brine o sebi samom, a da će svi ljudi u gradu biti u stanju da se odupru utoliko lakše, ukoliko pre postanu svesni opasnosti.

Skinuo je šešir, kaput i pantalone i pažljivo ih presavio. Odavno se već bio odrekao stare kaubojske navike da leže obučen. Pažljivo se presvukao i dugo se pljuskao dobrom hladnom vodom. Viski je polako izlazio iz njega.

Ugasio je lampu i legao. Mislio je na svoju prošlost, na Dožd Siti i priču koju je maločas ispričao. Činilo mu se da je znao zašto ju je ispričao. Jer svi ostali su bili drugačiji od njega i Bata. Oni su verovali da se može delovati bez razmišljanja i bez poznavanja pravila igre. Istina, ni

Dik nije bio mnogo pažljiv, ali on je ulagao i čekao da dobije profite. Bio je siguran, miran i imao je žene kad su vremena bila dobra. Mislio je malo na Meri, ali to nije bio najbolji put da zaspi. Ona je bar uvek bila ono što je htela ali se ponašala čestito.

Džek Badington se vrteo umotan ćebadima, nesposoban da zaspi, a bezvoljan da ustane. Ferli ga ugleda. Ferli je bio krupan, visok čovek, gvozdenih ruku i dobrih očiju.

— Da li si dobro, Džek?

— Sigurno da sam dobro.

— Samo si nemiran. Bolje bi bilo da popiješ nešto da se smiriš.

— Šta misliš da sam ja, misliš da sam dete?

— Ne tiče me se šta si ti, samo ne želim da vidim bolesnog čoveka kako putuje.

— Ko je bolestan, je l' ja? Ti si malo šenuo Ferli.

Voda puta se saže lagano, posmatrajući mladog čoveka.

— Dobro, zaboravimo to, Džek. Mislio sam da ne umeš da režiš i da zakeraš, kao što si maločas činio.

Džek povрати mir, ali ne bez napora.

— Znam da nisam bio u pravu, Ferli. Samo, nisam bolestan.

— Imaš novčanih briga.

— Jok.

Ferli okrenu svoje granitno lice prema njemu.

— Nikada ih nisi imao ili se nadaš da ih više nikada nećeš imati, a?

Voda puta uvek je bio prijateljski raspoložen. Džek se opružen odmarao posmatrajući zvezde:

— Drukčije su to brige.

— Vidim. To je više onako uopšte. Je li? Kuća izgleda vrlo prazna u zimskim noćima?

— Moglo bi se tako reći.

— Znaš šta, moja najstarija kći ima četrnaest godina. I ne izgleda tako rdavo.

— Ona je divna, ali suviše mlada, Ferli.

— Moguće, ali znaš, ona će se rascvetati. Ume da kuva, čisti, plevi i da pravi supe isto tako dobro kao njena majka.

— Suviše je mlada — ponovi Džek. — Ne mogu da čekam na nju. Moraću nešto brže da učinim.

— Sigurno, vidim šta misliš. Znaš šta, Sari će imati petnaest u decembru. Ti si se proširio dovoljno blizu mog imanja. Možda bi smo mogli da kupimo Hanbon, jedinu zemlju između tvoje i moje.

— To je ljubazno od tebe — reče Džek. — Ceniću to.

— Nemoj više na to da misliš. Veliki čovek ustade stenjući:

— Nemoj ništa činiti ovog meseca, budi dobar i čuvaj se u Dodžu, oslobodi se nemira. Kad se vratiš kući, opet ćemo razgovarati.

— Sigurno, Ferli. Hvala ti. Hvala ti mnogo.

Okrenuo se u ćebadima i primorao sebe da leži potpuno mirno. Sari, mislio je. Gospode Bože! Kakve noge i laktovi i onda ti njeni zubi. I brbljanje, brbljanje od rana jutra do mrklog mraka.

Nabaviće on sâm ženu za sebe. Ima vodu i bolju zemlju nego Ferli. Ali bilo mu je potrebno Ferlijevo prijateljstvo. Stariji čovek bio mu je hiljadu puta na usluzi. On nije mogao da povredi

njegova osećanja, čak nije mogao da povredi ni Sarina osećanja. Ali je znao da je situacija sve beznadežnija kako dani prolaze. Sada je morao da se brine kako da izađe čist iz svega ovoga i da nikoga ne uvredi. Sigurno nije bilo bednijeg putovanja po čitavoj zapadnoj zemlji od ovoga koje je preuzeo.

*

Kiti Devlin ležala je opružena pored Meri Dent u dugačkoj pamučnoj spavaćici.

— Izgubila sam nož — reče. — Sećaš se da sam ti ga pokazala? Kad sam posle toga pošla gore, izgubila sam ga. Sišla sam i svuda ga tražila. Sad će svi znati da je to moj nož. Fic će to pričati unaokolo. Misliš li da ću ga uopšte naći?

— Možda je negde zabačen ovde u nekom uglu — reče Meri.

— Šta je sa Dikom Perijem? — upita Kiti.

— Šta ima da bude sa njim?

— Oh, ništa.

— Pa, zašto onda govoriš o njemu?

Meri nije mogla da spava. Nije volela da deli sobu, a nije htela da spava dole da to Kiti ne bi saznala.

— Šta ima rdavo u tome što sam ga pomenula? Šta je tebi noćas?

— Ništa — reče Meri. — Spavajmo, i sutra se radi.

— Svaki dan se radi. Bolesna sam od toga. ne osećam se dobro, Meri.

Zaćuta za trenutak. Zatim reče:

— Taj Dik, oblači se kao lutka ali nije lutka. Mister Fic ga oba-

sipa počastima, što znači da mora da je neko.

— Oh, da. I ja mislim da je neko. Pravi čovek. Hoćeš li sada da zaspiš?

Samo, ništa neće biti bolje kad Kiti zaspi, mislila je. Nije se usuđivala ni da okuša sreću. Pre svega, nije više ni bila sigurna da li je Dik čeka. Imao je i razloga da je ne čeka. Mogla bi da uzme drogu da se smiri, samo nije htela da Dik zna za to. Ako bi je uzela, bila bi mrtva za svet oko sebe, bez sećanja i bez noćnih mora. Borila se sa svojom nervozom ležeći mirno u postelji.

Sećala se onoga čemu je Dik pokušavao da je nauči: brini se samo o svom poslu i ne osvrći se, govorio joj je, i tako će ti se isplatiti dolazak u Holidej.

Pokušala je, i čak delimično u tome i uspevala. Ali bila je i ostala kukavica i u dnu svog srca znala je to vrlo dobro.

*

Šerifova kancelarija bila je dugačka prostorija sa revolverima obešenim na jednom zidu i mapom SAD na drugom, sa dva prozora, koja su gledala na ulicu i teško okovanim vratima, koja su vodila u zatvor. Simon Avidon uđe u kancelariju u ponedeljak ujutru i zateče Donkija kako zabada nož u sto.

— Šta si uradio sa Kitinim nožem? — upita.

— Nisam joj ga ja skinuo sa noge — cerio se Donki.

— Gde si ga našao?

— Našao sam ga. Mora da ga je izgubila u baru.

Prisetio se svoje nevolje i upita:

— Hej, šta ćemo da radimo s Dikom?

— Moraš malo da pripaziš i da stalno držiš otvorene oči — reče Avidon. — Švrljaj unaokolo i motri šta radi. Samo izbegavaj da se sa njim susretneš. Stoj uvek na drugoj strani ulice i pazi na njega.

Donki uze opasač sa kuke, popravi sjajno očišćenu zvezdu i odgega se napolje.

Avidon sede, razmišljajući. Mislio je na Fica Vorena i sudijino predviđanje mogućeg poraza.

Ako Fic ostane stalno u opoziciji biće još mnogo onih koji će slediti njegov primer. Građani nisu bili mnogo zainteresovani za promene: jer su bili imućni. Njima bi najviše odgovaralo sadašnje stanje. Oni su poznavali već mnogo godina Fica i poštovali njegovu ljubaznost i njegovu bezbrižnu filozofiju. Ako dođe do izbora, sigurno će izabrati ponovo vlasnika holidejskog bara.

Ali mora da je postojao neki način koji bi učinio da se Fic slo-mi ili poveže. I Avidon je imao nekoliko svojih pristalica. Ako uspe da poveže i njih i Fica, onda se može uspeti na vrh.

Nije smeo da kasni, to je Avidon znao. Pojava Dika Perija na sceni poremetila je ravnotežu i ukazala na mogućeg novog junaka. Ako se Fic poveže sa Perijem, neće biti više drugog izbora. Čitava njegova brižljivo pravljena građevina će se srušiti i Simon Avidon će izgoreti u ruševinama.

Slika je postojala veoma jasno.

Stavi šešir na glavu i izađe na

toplo junsko sunce. Bio je pravi trenutak da razgovara sa Ficom jer je holidejski bar morao biti prazan u ovo vreme.

Avidon pogleda kroz prozorska okna banke. Video je Dika Perija kako sedi u boksu koji je razdvajao sto predsednika Čitlija od zajedničke prostorije. Čitli je bio nagnut napred i fiksirao Perija malim, svetlim očima. Njegova poluotvorena usta su ukazivala na pažnju, koju je Avidon odmah prepoznao.

Niže niz ulicu primeti Donkija koji ga je pratio. Prošao je pored pekare i dao znak Donkiju da mu priđe.

— Šetaj se ovuda uokolo — reče Avidon. — U slučaju da si mi potreban, nemoj zakašnjavati. Možda će Fic reći nešto što ćemo moći da upotrebimo.

— Biću tamo — reče Donki.

Holidejski bar je imao više ulaza. Postojao je glavni ulaz spreda u predvorje. Postojao je i zadnji, i ulaz za bar. Bila je to niska jednospratna zgrada. Fic Voren je imao običaj da dođe rano u bar da kontroliše da li je sve očišćeno i sređeno, jer je bio čist i uredan čovek. Avidon izabra levi prednji ulaz i, taman je hteo da prođe kroz njega, kad ču Kitin glas, suviše glasan, oštar i ljutit. On zastade, zakloni se iza vrata tako da nije mogao da bude primećen iznutra. Pri-sluški-vao je.

— Znam da bi bilo bolje za mene ako bih otišla — vikala je Kiti, — ali ja to odbijam, mister Fic, i objaviću svima da i devojke treba da imaju svoja prava. Vi se ne ponašate ispravno. Sve se vrti oko vašeg Dika Perija.

— Samo sam rekao da je dobar čovek i da je dobro što je došao.

— On može da bude sve što vi kažete, ali mister Fic, devojka nema nikakvog interesa, devojka zna. . .

— Kao što si znala prošli put. Nastala je mukla tišina, a zatim Kiti završta:

— To je najodvratnija stvar koju ste mi mogli reći. Nikada nisam mislila, baš nikada, da ćete me na to podsećati. Mrzim vas. Odlazim! Ne ostajem više ovde.

Uvek je dobro uhvatiti čoveka izbačenog iz ravnoteže, mislio je Avidon. On izađe iz svog skrovišta, lupnu čizmama i uđe u bar.

Fic je sedeo za stolom, tupozureći u zadnja vrata kroz koja je Kiti iščezla. Avidon se najljubaznije nasmešio. Samo jedan pogled na Ficovu siluetu ispričao je Avidonu celu priču.

Fic je voleo Kiti. U to nije bilo sumnje. Njegove prve reči odmah su to jasno pokazale:

— Sigurno si prisluškivao ovde, ti prijavljuješ kojotu?

— Fic, došao sam da razgovaram poslovno.

Krupni stari čovek ustade i približi se na dve stope Avidonu. Glas mu je bio suv i opasan:

Jedini posao koji možeš da imaš sa mnom je van bara, a tamo napolju obesiću te zajedno sa onima kojima pripadaš. Zašto ne odlaziš sa priljavim jahačima iz Meksika, kojima pripadaš? Ti imaš svoje mesto i to je jedino mesto koje ti pripada.

— Ta mi mesta nisu potrebna — Avidon je opet bio u trenutnoj defanzivi. — Šta se desilo izme-

đu nas, Fic? Hoću da napravim sporazum sa vama. Hajde da postanemo prvi ljudi u Holideju.

— Ne brbljaj i ne bacaj mi takve ludosti u lice — urlao je Fic. — Južnjački prljavci kao ti nikada me nisu sledili.

Malo crveno svetlo se opet palilo i Avidon je pokušavao da uspostavi kontakt. . .

— Ali slušajte, Fic.

— Marš i začuti i vuci se napolje. Bolestan sam od tebe i tvojih prljavih predloga, smrtno bolestan.

Neočekivanost ovog napada od strane čoveka koji je bio poznat kao miroljubiv i vedar, potpuno je zbunila Avidona.

— Bilo bi bolje da nešto popijemo i počnemo iz početka — reče.

— Ja počinjem iz početka. Rekao sam ti. Idi do đavola odavde i nemoj se više vraćati.

— Da se više ne vraćam? — nešto rđavo se pojavilo na Avidonovom licu.

— Mislite — mislite da me izbacite iz ovog bara?

— Nisam mislio ništa drugo.

— Vi — vi to ne možete učiniti!

Svet se zgušnjavao i smanjivao a crveni svetlaci počeli su da mu igraju pred očima. — Ako bi to ikada iko čuo, biće upropašćen. — I to samo zbog toga što vi želite Kiti, a ja sam bio ovde. . .

Nije uspeo da završi. Fic ga mlatnu posred usta.

Avidon instinktivno krene ka revolveru. Zatim se osvesti pri pomisli da bi ubistvo starog čoveka tako javno opet donelo propast.

Okrenuvši mu leđa, Fic ponovi:

— Rekao sam, vuci se napolje i naći ću te kad god budeš želeo van grada. To bi bilo bolje za obojicu.

Ruka koja se spustila ka revolveru zadržala se na pojasu. Tu je osetio dršku noža koja ga je palila kao usijano željezo.

Avidon koraknu napred. Misao mu je letela brže no ikad. Znao je šta mora da uradi.

Odskoči i udari ga nožem ispod levog ramena. On će zadržati i imati ovu kuću, mislio je čak i dok je drugom rukom davio Fica, gurajući ga ka zemlji. Zatim pusti teško telo da padne ispod njega. Bio je siguran da ni kap krvi nije ostala na njegovom odelu.

Potrča kroz vrata i pozva Donkija koji se šetao u blizini. Upozorivši ga na tišinu Avidon pozva Kiti, mekim glasom.

Ona mora da je očekivala Fica da je pozove. Zato je odmah i sišla, ali ustuknu kad vide prizor ispred sebe.

— Mister Fic je hteo da vas vidi — prosikta Avidon.

Ona klonu kraj tela. Kad je ugledala krv i počela da jeca, on je dograbi.

— Donki, ti si sve video i čuo.

Donki je za trnutak ućutao, a zatim reče:

— Sigurno da jesam.

— Vodi je u zatvor Donki. I ne dozvoli joj da razgovara sa kim, dok ja tamo ne dođem.

Slatko se smešeći, Donki izgrura Kiti na ulicu. Išli su tako brzo kroz pustu, suncem obasjanu aveniju, Kiti očajna a Donki nasmejan, jedno za drugim u zatvor.

Avidonovo bilo tuklo je snažno ali mirno dok je hitro razmiš-

ljao. Ono što je učinjeno, učinjeno je, i u stvari nije bilo ni tako rđavo. Sad je bilo najvažnije hitno dejstvovati. Zato je i pozvao barmena:

— Idi po doktora. Ti si čuo da Kiti vrišti.

Barmen potvrdi.

— Meri! — uzviknu Avidon. Znao je da ona mora biti gore. Ako je sve čula i videla, neće biti dobro.

Meri uđe iz trpezarije. Avidon joj se hitro približi i odvede je do Ficovog tela. Možda ona ne zna zašto Fic Voren leži na podu mrtav, da se više nikada ne probudi? Biće ipak sve u redu. Sa sudijinom pomoći, on će se uspeti. Ficov uticaj je zauvek iščezao. Oženiće se Čitlijevom kćerkom. Biće da je to najbolji put.

Možda i neće obesiti Kiti. Ali bilo bi dobro da to učine jer je svet voleo Fica i neće joj oprostiti što ga je udarila nožem u leđa. A uz to, sudija Šeli uopšte nije voleo žene, a Kiti Devlin naročito nije podnosio.

U tom trenutku se lagano otvoriše vrata i zacvileše kao ranjena ptica. Avidon se našao oči u oči sa Dikom Perijem.

— Uplašili ste me, Dik. Imam vrlo rđave vesti za vas.

Dik pogleda pravo u Ficovo telo, zatim opet u Avidona. Avidon promrmlja:

— Kiti pogleda pravo u Ficovo telo, zatim opet u Avidona, Avidon promrmlja:

— Kiti Devlin, to je njen nož. Nažao sam se ovde kad su se svađali. Fic joj je okrenuo leđa i ona mu je to učinila.

— Videli ste sve to?

— Donki je takođe video — Avidon raširi ruke. — Barmen je

čuo kako se svađaju. Ne bih bio iznenađen ako je i Meri čula.

On se okrenu. Meri je stajala sasvim pored bara, samrtnički bledog lica.

— Okrenite ga na leđa — reče Dik. — Ja ću se pobrinuti za pogreb. Gde je Kiti?

— Donki ju je odveo.

Dik krete ka Meri. Hladna, od-vratna jegulja, pomisli.

*

Bila je sreda. Fic Voren se vratio u prah iz kojeg je i došao. Kiti Devlin bila je optužena za ubistvo. Dik Peri je sedeo u sobi i posmatrao glavnu ulicu.

Teško je bilo poverovati da će teksaški grad dozvoliti da obese jednu ženu. Pa ipak, optužba je bila teška a Fic omiljeni sugrađanin.

Neko kucnu na njegovim vratima. Dik ih otvori i primeti Meri koja hitro kroči u sobu. Duboke senke su oivičavale njeno lice i on se sećao da ju je video u sličnom stanju ranije, u Dodžu, i znao je zašto.

— Niko te neće povrediti, Meri — reče joj nežno.

— Nekada si mi verovao, zašto mi sad ne veruješ?

— Kiti je mogla da nađe nož ujutro. Znaš kako je Fic pazio na čistoću. A i on i barmen su bili pre Kiti u baru.

— Mogla je da ga nađe bilo gde.

— Dik, ona to nije učinila.

— Dva čoveka su se zakleli da su je videli.

— I ti im stvarno veruješ?

— Ne mnogo.

— Pa zašto onda ništa ne uči-

niš? Šta se s tobom dešava? U Dodž Sitiju si mi pomogao kad sam najniže pala. Kao da si skrenuo sa svog puta.

On progovori strpljivo:

— Pogledaj dole na grad. Pogledaj tu gomilu sveta. Svi veruju da ga je ona ubila. Ako je ne osudi sudija Šeli, oni će je linčovati.

Meri se ugrize za usnu.

— Kiti je tako mlada. . . i ona nije ubila Fica.

— Da li si sasvim sigurna? Hoćeš li da svedočiš? Hoćeš li Meri? Čak i ako ceo Holidej veruje da je ona ubica? Biće potrebno mnogo čvrstine da bi se dokazalo suprotno.

— Pa ti to možeš da učiniš.

— Ali ja nemam ništa u rukama i ne mogu ništa da dokažem, pogotovo ne gradu koji je ogorčen.

Dikovo držanje je obeshrabrivalo njenu i onako slabu volju. Tada ona iščeznu tiho iz sobe ne rekavši ništa.

On je i dalje posmatrao svet, građane od kojih je polovinu poznavao. Bili su u opasnom raspoloženju, nesumnjivo. Sudija Šeli će uživati u sentencama kojima će osuditi devojkicu na smrt. Hoće li Holidej zaista pristati da obese devojkicu? Nije tačno znao. Avidon, Donki i Šeli bili su rđavi predznaci. Oni su bili stranci u ovom gradu i nisu znali, niti poštovali stare dobre običaje. Fic je bio mrtav i sa njim je jedan dobar deo poštenja iz Holideja iščezao.

Tek je tada primetio da je Meri iščezla iz sobe. Ona se bojala života, bojala se smrti. Ništa nije mogao da učini za nju. Bila je jedno od nesrećnih Božijih bića.

Počeo je da se pakuje, a onda se vrati prozoru; ponovo je dugo gledao dole. Postojale su opravdane sumnje da je Kiti ubila Fica. Pa ipak, njegova čast je bila povređena. Moraće da istražuje, da nađe odgovor na pitanje koje ga je mučilo.

Njegov rodni grad mu je bio nejasan u ovom trenutku. Zašto je Holidej bio tako uzdržan prema njemu? On nije imao nikoga više. Fic je mrtav. Bilo mu je u stvari sasvim svejedno ko će dobiti bitku — Avidon, sudija ili Čitli. Pa ipak, morao je da pita.

Stavi revolver u džep i izađe na ulicu. Predsednik Čitli mu je dolazio u susret i poželio dobro jutro.

— Šta se dešava predsedniče? Kakvo je vaše mišljenje?

— Ona ga je ubila.

— Ali svet još ponešto govori. U vezi sa Avidonom i Donkijem. Ima nekih koji im ne veruju.

— Neka idu do đavola. Svako zna da je njen nož nađen u njegovim leđima.

Čak i svet koji nije verovao Avidonu i Donkiju, mislio je Dik dok se kretao kroz prašnjavu ulicu, čak i taj svet je teško mogao da objasni okolnosti ubistva. Zastade za trenutak, posmatrajući šerifovu kancelariju i zatvor i onda naglo donese odluku.

Ušao je polako otklanjajući sve svoje sumnje i pokušavajući da ostane neutralan. Ušao je u sobu, zapažajući svaki njen detalj a zatim je ćutke posmatrao Donkija, koji se ljuljao u stolici.

— Voleo bih da vidim Kiti — reče bez uvoda.

— Ne možete — reče Donki. — Šerifova naredba.

Dik mu uputi dug značajan pogled, okrenu se bez reči i ode u kancelariju sudije Šelija.

— Hteo bih da govorim sa Kiti Devlin — reče.

— Dobro.

— Ali neko ne dozvoljava.

— Vi imate pravo da se umešate. Istina, bilo bi jednostavnije da odete sad kad je već i Fic otišao. Nemate nikakvog razloga da se zadržavate ovde. Naročito ako hoćete da se postavite između zakona i kriminala.

— Vaše su tvrdnje pokatkad vrlo prazne — reče Dik.

— Ubistvo nije uvek zločin. Ustvari, samo mali broj ubica su i zločinci. Hteo bih samo da skrenem pažnju da bi pažljiva istraga mnoge nepravde otklonila.

Seli se naže:

— Ne možete me ubediti, Peri, ja sam sasvim dovoljno pozvan da dam definiciju kriminala.

— Vi i moj otac se nikad ne biste složili. Pa, ipak, ja bih hteo da vidim Kiti. Šerif je naredio suprotno, a ja znam i vi znate da to prevazilazi njegova prava. Hoću li moći da ja vidim?

Stojao je uspravno pred sudijom, koji se zavalio u svojoj crnoj stolici.

— Ako bih vam zabranio, postaćete opasni. Završićete i onako kao mnogi drugi vašeg tipa, Peri. Ulivali ste mnogo poverenja u mladosti i brzi ste na revolveru. Ali svi kao vi završavaju na isti način.

— Ne svi mi. Samo pijanice i fanatici.

— Opet filozofirate. Trebalo bi da učite pravo, Peri. Moram

reći da vas volim na izvestan način.

Napisao je nešto na komadu papira.

— Dobili ste propusnicu jer ja ne volim svade. Vi ste destruktivni i budala. Ali bar ste otvoreni i niste kukavica. Dajte ovo Donkiju.

— Ja ne bih mogao reći da ste vi budala, sudijo — reče Dik. Krenuo je prema vratima, zastao i pogledao unazad. Zatim je dodao vrlo tiho:

— Bar ne sad, sudijo. Drugom prilikom.

U zatvoru Donki je protestovao, zahtevajući od Dika da ostavi revolver. Dik odloži oružje i uđe u ćeliju.

Kiti je sedela umazana, uplakana i prljava. Bila je samrtno bleđa.

— Zlostavljali su vas? — upita Dik.

— To je bio Donki.

Suze su joj se slivale niz lice.

— On me je tukao. Nije hteo da mi da ni vode da se umijem. On... on me stalno posmatra i gleda sve. On uživa da gleda.

To će biti sledeći korak, mislio je Dik. Prvo je bila Meri, zatim potpuno slepo pristajanje na njenu krivicu od strane građana, zatim je bio Donki, zatim sudija, zatim ponovo Donki. Sad je gledao užasnu devojčinu izolaciju i sramotu koja je bačena na nju.

— Vi niste to učinili?

Sve do sada nije bio sasvim siguran ali sad je znao da je nevin. Meri je bila u pravu, on je bio idiot što joj nije poveravao.

— Oni su me terali da priznam. Hranu koju su mi davali nisam mogla da jedem. Stalno

su me gnjavili tako da nisam mogla ni da spavam niti ma šta drugo da učinim. Hteli su da me naprave ludom. I ja stvarno ne znam zašto. Fic i ja smo se sporečkali.

Zastade, ali on je znao da to nije zbog toga što je lagala. Najzad reče:

— Svađali smo se zbog vas.

— Zbog mene? — upita on iznenađeno.

— On je rekao — on je mislio, on vas je voleo Dik. I ostala sam da je i mene voleo.

Dodavola! Stari Fic, to sasvim na njega liči. Pokušavao je da ga zadrži u Holideju.

— Ustrčala sam gore. I tako on... Avidon... on me je pozvao. Sišla sam i videla mrtvog Fica i Donkija koji me je uhapsio.

— Sad mi je jasno.

Ali to sve nije bilo dobro. Grad neće poverovati.

— Šta je sa nožem? — upita

— Izgubila sam ga. Možete da pitate Meri, ona zna, ja sam joj rekla. Zašto Meri ništa nije rekla?

— Rekla je meni. Zbog toga sam i ovde.

— Meri može da dokaže da nisam imala nož.

— Sigurno da može. Moraću malo da razmislim, Kiti, a vi se dotle držite. Počecu odmah da delam.

— Ne idite! — suze su joj se obilno slivale niz lice. — Strašno se bojim.

— Prestanite da se bojite — reče on. — Ja sam sa vama.

Kad je izašao iz ćelije, zatekao je Avidona kako sedi za stolom.

— Posetili ste našu kanarinku, a?

Dik se ne osvrnu na pruženu ruku.

— Molim moj revolver.

Zatim se okrenu i reče sasvim suvo:

— Vi zlostavljate ženu, Avidone. Daćete joj vodu i hranu koju ću ja platiti. Morate se prema njoj ponašati kao prema svakom zatvoreniku, ako ne i bolje.

— Slušajte vi, ja određujem šta će se raditi u ovoj kancelariji. Ta je kučka ubila Fica. A Fic je bio moj dobar prijatelj. Priznaće ona već na sudu sve.

— Stvarno tako mislite?

— Sigurno. I, ja volim da se te stvari rešavaju vešanjem. I vi biste želeli ženu koja je ubila vašeg prijatelja, želeli biste da ispuni vašu prazninu, zar ne?

Dik i nesvesno steže dršku revolvera, a zatim sa velikim naporom volje smiri, klimnu glavom u znak pozdrava i izađe na polje.

Vraćao se ka hotelu da bi našao Meri. Ona će morati da potpiše izjavu koja će osloboditi Kiti. Drugog izbora nije bilo. On nije mogao da se obračuna sa Avidonom, Donkijem, sudijom i svim građanima Holideja. Sad je bio savršeno siguran da Kiti nije ubila Fica. Merina priča je bila istinita i njeno svedočenje će spasti devojkicu.

Popeo se uz hotelske stepenice i upitao za Meri.

— Otišla — reče barmen. — Zauvek. Šteta, jer je imala tako lepe noge, najlepše koje sam video.

— Otišla? Kuda je otišla?

— Ko zna kuda žene odlaze. Kakve noge.

Dik se približi stolu:

— Kuda je otišla?

Barmen ga pogleda:

— To je vaša stvar, Dik. Znam samo da nije volela što je Kiti uhapšena i da je izgledala vrlo rđavo.

Popeo se lagano u sobu broj devet. Cedulja koju je našao bila je kratka: »Oni bi i mene obesili. To je opasan slučaj, Dik. Ne usuđujem se. Ne usuđujem se ništa da učinim«.

Pitao se da li je ponela plavu bocu sa drogom kada se vratila u Dodž Siti.

U mraku, mislio je Dik, đavo izgleda manje strašan. Čim se smrklo, sišao je na ulicu. Šetao je u senkama, prisluškivao i razmišljao kako ga čitava situacija pritiska kao mora. Građani su gundali, temperatura je rasla.

Grupa ljudi prolazila je alejom. Jedan od njih reče: »Ja vam kažem: kad žena prestane da bude žena, ona se ne razlikuje od muškarca. »Oh, pa obesiće je i sve će biti u redu«, dodade drugi.

Dik je osluškivao u tami. Kraj njega iskrсну tamna prilika Meksikanca s kojim se još kao dete igrao na farmama. Dik ga srdačno pozdravi i upita iznenađeno:

— Imaš li konja, prijatelju?

— Tri — odgovori, — ali nijedan nije dobar za jahanje.

— Ali meni treba brz i snažan konj.

— Senjor. Sudija Šeli ima divnog konja.

Dik se tiho nasmeja prvi put od kako je Fic umro.

— Stvarno? A gde ga čuva?

— U obližnjoj štali, ali sasvim izdvojenog od ostalih konja.

— Pogledaću — reče Dik. Protrese prijateljski Meksikancu ruku. — Hvala na pomoći. Ako ikad budeš hteo da odeš odavde, potraži me u Dodž Sitiju.

Meksikanac nestade u pomrčini. Moguće je, pomisli Dik, da je on sada jedini čovek u gradu koji je raspoložen da mu pomogne. Jer, nevolja je bila u tome što je on dugo bio odsutan pa nije mogao da se snađe u razmiricama koje su potresale grad. Samoća je bila sve potpunija.

On pređe ulicu. Crni dečak je čuvao konje u staji. Dik odmah primeti rasnu životinju.

— Dobar konj?

— Izvanredan.

— Do kad je noću otvoreno?

— Ne zatvaramo nikad — reče mali crnac. — Ako zaspim, probude me.

Dik mu tutnu nekoliko dolara u ruku.

— Spavaj noćas oprezno.

— Uvek tako činim. Hvala mister Dik.

Vratio se u hotel i dugo se pljuskao hladnom vodom. Uvek je verovao da se bolje misli kad je čovek čist.

*

Simon Avidon uđe u zatvorsku ćeliju. Kiti je završavala večeru, najbolju hranu koju je grad mogao da da. Kad je ušao, ona se povuče u ugao.

— U redu, Kiti. Sad smo sami ti i ja — reče.

— Ne zaboravi Dika Perija — opominjala ga je uplašeno.

— Ah pa da. Dik ti šalje hranu i sve ostalo. Samo, zapamti da je i Donki u blizini.

— Ti prijavlji, prijavlji odvratni pacove.

— Zar se tako razgovara sa starim prijateljem? — upita on meko. — Naročito kad znaš da smo se voleli.

— Ubico — reče ona. Neće biti nikakve razlike kad već mora da umre, mislila je. Ali ako bi je ubio sada, svet bi znao kakav je ustvari. — Ti slinava, prijava krpo.

— Gle. Gle! Samo, ti si ubila Fica, ne zaboravi.

— Ti si ga ubio. I to na jedini način koji ti znaš, s leđa.

To ga je zabavljalo, smešio se:

— Donki je video da si to ti učinila. Hoćeš li da ti ga pošaljem da te još jedanput u to uveri?

— Svinja si ti.

Ošamario ju je, ali bez mnogo žestine.

— Bilo bi bolje da priznaš da si ubila Fica. Biće, ustvari, mnogo bolje ako samo potpišeš komad hartije. Ja ću sve ostalo da napišem za tebe. Izvukao je komad papira. Pokušavala je da ga ogrebe i da mu otme hartiju.

— Mislim da nisi sasvim čitava. Prekosutra ćeš biti normalna. Vidiš, ako izađeš na sud i poričeš da si ubila Fica, porota ti neće poverovati. A tada će sudija Šeli izgovoriti poznatu rečenicu da ćeš visiti sve dok ne budeš mrtva, mrtva, mrtva.

Bila je kao hipnotisana pretnjom koja je izbijala iz poslednjih reči. Skoro joj se činilo da može da čuje sudijin glas dok ih izgovara. Zar stvarno to može da joj se desi? Zar će zaista da joj vezuju užu oko vrata pred čitavim svetom?

Avidon produži:

— A s druge strane, ako priznaš kako je bilo, biće drukčije. Tada neće doći do vešanja već će te sudija poslati na doživotnu robiju.

Kiti je znala da to ne sme da uradi. Jer ipak je postojala šansa da joj ma ko, ma kad poveruje. Ako prizna, ta će šansa bespovratno iščeznuti.

— Nikada to neću potpisati — reče.

— Ništa to ne valja. Sutra ću ti poslati Donkija, možda će on biti bolje sreće.

— Dik Peri će te ubiti.

— Mislim da je Dik na mojoj strani — reče Avidon. — Ne brini se za njega, ti to dobro znaš. Uostalom, toliko je sveta na mojoj strani, pa Dik neće smeti ništa ni da učini. Suviše je strašljiv za to.

— Videćeš — pokušavala je da smiri paniku koja ju je sve više obuzimala.

— Najzad, ko tebi veruje? Ili njemu? Ti si u rukama zakona, Kiti.

— Znam ja vaš zakon — reče ona gorko.

— Ti misliš da znaš sve o meni, zar ne?

— Sve što treba da znam.

Nije mogla više da govori. Crni oblak se nadneo nad nju. Apatija ju je potpuno obuzela.

On izađe i pogleda je još jednom, zveckajući ključevima:

— Bolje bi bilo da noćas razmišljaš: robija ili uže oko tvog ljupkog vrata. Doći ću po tebe ujutru, pre nego što svet ustane. Možda će Donki biti bolje sreće no ja. Spavaj lepo Kiti.

Prislonila se uza zid. Nije bilo čak ni vesti o Diku. Istina, on joj je slao hranu i vodu ali nije do-

šao ponovo da je vidi. I on je bio kukavica i podlac, baš onako kako je Avidon rekao. A možda je to i suviše teško za njega. Možda ništa ne može da učini protiv zakona i čitavog grada.

I Meri, mislila je. Gde je Meri? Zašto nije došla i zašto je Dik nije spasao?

Izgledalo je neverovatno, ali je bilo tačno. Prvi čovek sa kojim je imala ikakve veze sad hoće da je obesi.

Čovek koga je volela, pripremao joj je najnečasniju smrt.

Najzad otkri nešto u sebi. Kao neki mir, koji joj je opuštao nerve i mišiće. Ako mora da umre, čak i na konopcu, neka umre časno. Boriće se koliko to bude moguće.

*

Četvrtak je bio radni dan, pa je grad bio miran već mnogo pre ponoći, izuzev što su pijanci i kockari sedeli u baru. Dik se pažljivo pripremi. Pogledao je revolver i metke, i obukao tamno rančersko odelo.

Nije imao konačan plan. Čak nije tačno znao kako sve to da uradi. Ali, ako je to bila sudbina, onda se morala slediti.

Osedlao je konja i ostavio ga blizu štale u kojoj je bio Šelijeve konj. Krećući se ulicom lagano i oprezno, primeti žensku siluetu koja mu se brzo približavala.

Bila je to Fejt Čitli, predsedni-kova kći. Dik je učtivo, iako malo začuđeno, pozdravi.

— Tata kaže da će je obesiti. Simon tvrdi da neće, ali nije važno šta on govori — glas joj je postao jači:

— Simon je lažov, mister Peri!

— Da, Simon je opasan čovek.

— Oni hoće da me udaju za njega. Ali ja to ne želim.

— Zna li vaša majka da ste ovde?

— Ne. Oni misle da sam u postelji. Pokušala sam da pronađem sudiju. Govorila sam ljudima, ali oni će je ipak obesiti.

Pružila je svežanj ključeva.

— On ima dva svežnja. Simon je vrlo pažljiv i oprezan. Ako bi izgubio ključeve, svet bi mu se smejao, a on se toga najviše plaši.

— Šta ćete sa njima? — upita Dik.

— Hoću vama da ih dam.

— Ali kako možete da znate da ću ja nešto da učinim?

— Neko će morati — reče ona prosto.

On duboko uzdahnu.

— Izgubio sam vreme, mis Čitli. Morate mi još nešto pomoći. Kitine haljine su u bednom stanju. Shvatate li?

— Oh, na to nisam ni pomislio.

— Napravite brzo jedan zavežljaj i čekajte me ovde. Ili bolje, znate li gde sudija drži svoga konja?

— Svako to zna.

— Tamo me čekajte sa zavežljajem.

— Noćas mogu sve da učinim. Pogledala ga je skrivenog u senci.

— Mister Peri, je li ona ubila Fica?

— Ne.

— Onda, ubili su ga Simon ili Donki.

— Vi brzo mislite.

— Za to nije potrebno mnogo

razmišljati. To je stvarno vrlo jednostavno. Bojim se. Ja sam obična žena.

— Ne noćas, mis Čitli.

Činilo mu se da je kliznula preko ulice, ne dodirujući prašinu. Čutke je posmatrao ključeve u svojoj ruci. Njegov prijatelj Meksikanac tiho ga pozva. Zajedno su došetali do zatvora.

— Ne mogu da spavam — reče Meksikanac.

— Tvoja porodica spava. Bolje bi bilo da joj se pridružiš.

— Ne senjor.

Dik reče:

— Pazi, prijatelju, imam ključeve. Ja ću ući unutra. To je u redu — svršim li posao ili ne. A ako i ti uđeš onda je to drukčije.

— Si senjor. Ja imam familiju. A drugo, treba da se pobrinem o konjima. Takođe, video sam devojku i čuo sam šta ste razgovarali o odelu.

On mu pruži mali zavežljaj:

— Hleb i kozji sir, za putovanje.

Tako je to. Jedna mlada devojka i humani Meksikanac su mu ponudili pomoć. I nesvesno je pogledao ka nebu. Stvari su se konačno izbistrile.

Pogledao je ponovo u zvezde. Na nebu je sjao polumesec ali je delimično bio zamračen lakim oblacima. Možda će padati kiša. Moraće da misli na tragove pri bekstvu. Bilo je sasvim malo izbora. Mislio je na stari Čisholmski put, ali on je bio težak i surov za ženu.

Ne, pomisli, moraću da idem zapadnim putem. Postojala je neka šansa, ako uspeju da zavaraju tragove za izvesno vreme i da se dočepaju indijanske teritorije. Onda nazad u Dodž, gde će

naći prijatelje i s njima se posavetovati.

Ni u šta nije bio siguran. Snaga zakona bila je protiv devojke. Potera, hapšenje, sve može da ih snađe.

Razume se, postojala je negde i Meri. Ali je ona bila daleko. A ta daljina nije ništa obećavala. Možda je otišla čak u Denver ili još dalje, u severnije gradove.

Ušao je tiho, kao senka. Prigušio je gasnu lampu, koja je sad bacala taman onoliko svetlosti koliko mu je bilo potrebno. Zatvorio je vrata za sobom sa još većom pažnjom no što ih je otvorio. Posmatrao je Donkija koji je spavao na krevetu. Stao je iznad njega, okrenuo ga na levu stranu i brzo udario revolverom po glavi. Donki nije ni uzdahnuo.

Vrata ćelije su bila problem. Bila su teška i okovana, i ključ je zapinjao. Napregao je svu snagu, ali nije išlo. Nije se moglo ući bez buke. Pritisnu jače levim ramenom vrata, čitavom težinom tela navali se i najзад banu unutra.

Avidon je bio u uglu ćelije, okrenut prema Kiti. Okrenuo se s revolverom u ruci, začuđen, kao da se budi iz teškog sna.

— Baci to ili pucam — reče Dik.

Avidon baci revolver u ugao. Dik nečujno odahnu sa olakšanjem.

Avidon počeo da mu prilazi očevидно zbunjen.

— Šta... ne možete to... vi ste ludi.

— Ja mogu! I neću ovde dugo da sedim.

Kiti ga pozva:

— Dik, jeste li to vi? Došli ste po mene?

— Mirno.

— Osećao je histeriju u njenom glasu. Prišao je malo bliže Avidonu:

— Izlazi — reče.

Avidon pođe, a Dik ga je pratio i primorao da sedne u stolicu. Pronašao je jedan par nožnih i jedan par ručnih lisica. Avidon je ćutao. Donki je došao svesti i posmatrao začuđeno šta se dešava.

— Tvoj zamenik nije tako oprezan kao ti — reče Dik. — Izgleda da nije shvatio da sam vrlo opasan.

— Ako budem vikao, ubićeš me — reče Avidon. — Ako ostanem miran, gledaću te obešenog zajedno sa Kiti.

— Govorio sam ja. Ti imaš mozga.

Prišao je zidu na kome su bili okačeni revolveri. Slomio im je oroz udarajući ih drškom svog revolvera.

— Samo, prvo ćete morati da uhvatite krivca pre nego što ga obesite.

— Možemo li da odemo? — upita Kiti.

— Samo još nešto da vidim.

Dik pronađe više kutija sa medicima i strpa ih u džep.

— Mogao bi jedan od ovih metaka da mi pošalješ u leđa — reče Avidonu. — U neku ruku, ja sam kao ti. Pažljiv sam čovek.

— Nisi dovoljno pažljiv — reče Avidon polako.

— Moguće. Izvini što sam ovako upao.

Avidon ga pogleda. Usne su mu drhtale:

— Misliću samo na dan kada ću te uhvatiti.

— U redu. Samo zapamti da ja znam da si ti ubio Fica. Ti ćeš us-

koro uzbuniti grad. Imaš zakon, imaš sve. A ja ću biti u bekstvu. Samo, doći će i jedan drugi dan.

Zastade za trenutak i glas mu postade dublji i oštiji:

— Vратиću se, Avidone. Stalno misli o tome. Vратиću se.

Strpao im je prljave krpe za čišćenje oružja u usta. Hteo je da spreči Avidona da više čim budu izašli.

Mogao je lako i da ga ubije. Samo, time se ništa ne bi dobilo.

Okrenuo se ka devojci.

— Sad možemo krenuti.

Izašli su napolje ne osvrćući se. Kod staje čekao ih je Meksikanac. Držao je dva mala zavežljaja:

— Poslao sam devojku kući — reče.

— Meri? — upita Kiti brzo. — Meri može da dokaže moju nevinost.

— Meri je otišla — odgovori Dik kratko. — Moraćemo da jašemo. Ovde je odelo za tebe, hrana, sve.

— Kiti okrenu prema njima li ce obasjano svetlošću zvezda. — Ali ja ne umem da jašem. Došla sam iz primorskih krajeva. Tamo nismo imali konje. Znam samo da postoje čizme. Niko me nikad nije učio da jašem. Počela je drhtati. — Šta da činim? Užasavam se konja.

Meksikanac se umeša:

— Nema vremena za užasavanje.

Kratko pogleda Dika. Bilo je teže no što su mislili. Voditi konja sa ženom već je bilo rđavo. A sa ženom koja nije umela da jaše, gotovo nemoguće. Pa ipak, moralo se jahati.

Dik uđe u štalu. Bacio je još neki dolar crnom dečaku:

— To je sramota dečko, ali moram. Nemoj nikome reći da si nešto video.

Zatim udari dečaka ne suviše jako, ali dovoljno da ga onesvesti. Bilo je to prljavo i gadno, ali neophodno i dobro za dečaka.

Stavio je Kiti ispred sebe na sudijinog konja a svog je držao. Jahali su polako, pažljivo, jer nije bilo svetlosti i ništa se nije čulo izuzev pasa koji su lajali unaokolo.

Napustili su grad i našli se među stenjem. Pratili su ih samo zvezde i mesečina, čas srebrna čas bela i put za Sever kojim je Meri morala otići. Nesrećna je što devojku nigde ne može ostaviti. Obode polako konja. Holi-dej je ostajao za njima.

*

U zoru, karavan, se još uvek kretao. Ferli je bio uznemrien zbog razdaljine koja ih je delila od izvora, koji se nalazio blizu indijanske teritorije. Džek Badington je jahao nestrpljivo, umoran i prašnjav.

Ferli pritera konja kroz prašinu.

— Ne budi nestrpljiv. Moramo napojiti stoku.

— Svi znaju da si ti voda karavana.

Ferli je izgledao ljubazan, ljubazniji nego obično.

— Da li si razmišljao nešto o Sari?

— Šta? Oh, naravno.

Nije želeo ni Ferlijevu kći, ni njegovo imanje, ni njegov način života. Ali ipak, nije mogao da mu se zamera, bar ne na ovim napornim putovanjima.

Sanjario je o savršenoj ženi, tihoj, toploj, dugih vlasi i bele ko-

že, o nežnoj ženi uvek nasmešenoj i ljupkoj i — o tišini. To mu je bilo potrebno, a ne neko ko će raditi ono što je mogao i sam da obavi. Video je Bula koji je jahao napred kroz prašinu. Možda će ga zemlja pobediti. Ali želja za bogatstvom i snagom nije rešavala sve. U Kanzasu će možda i pronaći neku crvenokosu ženu, oličenje njegovih snova.

Kad je primetio crvenokosu devojkicu i čoveka koji ju je pratio naoružan puškom, negde na liniji horizonta, pomislio je da su i oni deo snova koji je sanjao čitavim ovim putem.

*

Simon Avidon nije dizao paniku kad je Dik otišao. Na kraju, ipak je dobro prošao, jer je smrt zračila iz Dikovih očiju.

Bilo je bolje da ostane miran, da misli i da planira. On je znao da Kiti ne ume da jaše, kao što je znao i da je Dik neće nikad napustiti. Pokušao je da zamisli kuda će krenuti i znao je da su dva sata dovoljna da ih stigne. Praćenje će biti sasvim lako. Postojao je samo jedan put kojim je Dik mogao ići: van Teksasa, pravo u indijansku teritoriju.

A kraj se mogao lako predvideti. Krećući se usporeno zbog Kiti, Dik je morao da bude uhvaćen. Tada će opet zakon reći svoju reč, jer je Avidon tačno znao da se sve to mora završiti brzo, što je moguće brže.

*

Sudija Šeli probudio se ranije no obično. Obukao se pažljivo i

seo za svoj radni sto. Stvari nisu išle tako rđavo. Zdravlje ga je služilo, račun u banci bio je dobar, a Simon Avidon svršavao je poslove koji su mu bili neprijatni. A i žena je bila u zatvoru. Mrzeo je žene i uživao kad su mu pod kontrolom. Uz Simonovu pomoć, moći će da im se osveti. Odlučio je da prošetati. Možda bi bilo dobro da poseti Simona i da krišom pogleda ženu u ćeliji.

Išao je polako, uživajući unapred. Usput je sreo Hemptona, bezorednu gomilu mišića. Zajedno su ušli u šerifovu kancelariju.

Prve Avidonove reči bile su:

— Napustimo grad, brzo po konje i to naoružani. Krećemo za jedan sat.

Nema potrebe da se zaviri u ćeliju, mislio je sudija. Naišlo je vreme za akciju. Napustio je Avidona, Donkija i Hemptona i krenuo u staju po konja. Prvi pogled na crnog dečaka rekao mu je sve. Dik Peri odveo je najboljeg ždrepcu u okolini. I to njegovog! Zato će mu platiti ranije ili kasnije.

Za momenat, Šeli pomisli da će biti zanimljivo jahati u potrazi sa muškarcem i ženom koji su mu ukrali konja. Ali on je znao da to neće biti dovoljan razlog. Nije smeo da napravi nikakvu grešku jer je utrošio toliko godina gradeći svoj ugled i svoju ličnost.

Dugo i obilno je doručkovao. Sve nedoumice su bile iščezle. Ostaće ipak u gradu.

*

Karavan ispred njih mora da nije tako daleko, mislio je Dik posmatrajući tragove jahača, stoke i teretnih kola. Oni su žurili ka izvoru isto kao i on, birajući časove između zore i sumraka.

Kad su prvi sunčevi zraci polako obasjali Kiti, koja je dremala u sedlu ispred njega, on oseti sažaljenje. Na levom obrazu je još uvek imala modricu od Avidonovog udarca, odeća joj je bila pocepana a lice umazano. Pa ipak, ramena su joj bila uspravna i stalno je gledala napred ni ne osvrćući se za goniocima koji su morali da pristignu.

— Mislim da imamo vremena da se malo uredite. Postoji izvor na milju odavde, zapadno od puta.

— Da se uredim?

— Dobio sam nešto odeće od Fejt Čitli za vas.

— Od Fejt?

— Svet je ponekad lud — reče on. — Ne možete nika sa sigurnošću da donosite zaključke.

— Meri je pobegla, a Fejt nam je pomogla — Kiti obori glavu; vetar se igrao njenom crvenom kosom.

— Meri je propadala tokom dugih godina. Možda se i slomila u ovom trenutku. Voleo bih da znam šta se desilo sa Meri.

— Mnogo sam je volela. Bila mi je prijateljica.

— I meni.

— Da, znam.

Produžio je da jaše, stalno napred. Trebalo je doći što pre do vode, mislio je. Potera nije mogla da bude tako blizu da bi ovo

kratko zadržavanje bilo tako opasno. Poterao je konja brže, presekao težak izrovaren put, vratio se ponovo na tragove kola i najzad ugledao vodu. Ona je tekla polako, polako, nije bila mnogo čista ali je bila voda. Pili su oboje a zatim Dik pruži Kiti odeću koju je dobila od Fejt. Čitli.

— Okupajte se i brzo se presvucite.

Dik joj okrenu leđa, leže na put i dugo je osmatrao daljinu. Potera će ipak vrlo brzo stići. Nešto se moralo učiniti.

Čuo je kako ga Kiti zove i vratio se uveren da nema nikakvog znaka života unaokolo. Kiti je opet izgledala lepo i sveže, oči su joj bile ispunjene nadom, čak pomalo izazovne i prkosne. Bila je zaista ljupka devojka i niko nije mogao to da opovrgne.

Uzjahao je konja, stavio ponovo Kiti ispred sebe i vratio se na glavni put. Bila je dobro raspoložena i nije slutila da će sudija Šeli i Simon Avidon tako brzo poći za njima.

*

Avidon je jahao na čelu male kolone koja je krenula u poteru. Ovo je bio poseban slučaj i on će ga morati pažljivo rešavati. Moraće, takode, da drži Donkija neprestano pod kontrolom, što nije bilo tako jednostavno. Donki je bio brutalan i jednostavan i igra se mogla završiti drukčije nego što je njegov zamenik pomišljao.

Donki je jahao pored njega, gundajući:

— Prvo me je pretukao u Holi-deju. Onda me napravio budalom. A kad god bi me sreo, on me posmatrao kao da sam prljav, ili tako nešto.

— Polako, Donki. Ti ćeš vezati uže oko njegovog vrata, obećao sam ti. Ti ćeš ga i povući kad ga budemo vešali.

— Mogu li da ga polako povučem na vešala? Hoću da se malo muči, Simone. Mogu li da ga mučim?

— Radi šta god hoćeš s njim, Donki! A sad, pazi na tragove.

*

Dik se zaustavi na vrhu brežuljka. Bilo je neophodno stati i pustiti konje da pasu jer je ovd bilo ponešto trave. Izvadio je iz svoje torbe drugi durbin, koji je uvek nosio sa sobom, još iz vremena ratovanja sa Čejenima.

Nisu bili dovoljno blizu da bi mogao da ih pozna, ali je dobro znao šta znači oblak prašine u dolini. Vрати se brzo ka Kiti. Avidon će ih vrlo skoro otkriti. Devojka okrenu svoje vedre oči ka njemu.

— Da li su blizu? — upita.

— Otprilike, deset milja. Mora da su krenuli ranije no što sam mislio. Ali mnogo i ne žure, čini mi se. Avidon je bistar momak.

— Imamo... imamo li ikakvih šansi?

Dik klimnu glavom neprestano osmatrajući put.

— Moraćemo da pucamo i da se branimo. Znamo šta bi nam se desilo kada bismo im pali u ruke.

— Ali ja nikad nisam pucala — mrmljala je tužno. — Nikad

nisam držala revolver u svom životu.

Stalno je ubrzavao hod konja. Kad dođe čas, moraće da odluči. Devojka je i dalje bila ljupka a njemu je bio potreban još jedan sat da odmakne, jer je onda znao da će se naći rešenje.

Taj sat je prošao. Sunce je bilo visoko i toplo, ali su se negde nazirale senke drveća na jugoistoku.

Pronašao je crvenu stenu koja je mogla da posluži kao zaklon. Sklonio je Kiti i konje, dugo osmatrao i onda se vratio ispitujući svaki pedalj zemlje. Sve to ga je podsećalo na trenutke kad mu je život visio o koncu.

— Za trenutak možemo biti spokojni. Sad morate da sačuvate nerve, Kiti. Ako bismo sad krenuli, oni bi nas napali na otvorenom. Možda ćemo da dopremo do starog puta koji se više ne upotrebljava.

Gledala je u daljinu.

— Mislite da je ovo mesto dobro za umiranje kao svako drugo? Zar ne Dik?

— I ja ne volim smrt. Mnogo puta sam bivao u bekstvu i mnogo puta gledao kako ljudi neoprezno umiru. Sada, sada sam ovde, a i vi ste ovde.

Naslonio je glavu na vlažni zid stene.

Kiti Devlin je mislila da će lako rukovati puškom posle Dikovog podučavanja. Ležala je iza stene, posmatrala nebo koje je bilo plavo i nikada nije izgledalo tako duboko plavo. Posmatrala je igru oblaka, koji nikada dotle nisu pravili tako fantastične oblike.

Ukazaše se na vidiku. Dik pruži ruku i privuče Kiti sebi i bliže

zidu crvene stene. Avidon je izgledao visok na horizontu.

Buljila je u Avidona. Simone, htela je da ga pozove. Dragi Simone, priđi malo bliže. Pucanj odjeknu kad je pritisnula oroz. Mislila je da je pogodila to teško poprsje koje je poznavala.

Dik joj ote pušku, ne gledajući je.

Kiti mu prošaputa na uvo:

— Ubij Avidona prvo, Dik.

— Nećemo ubijati. Bar ne sad.

Donki zastade, leže i poče da puzi ka crvenoj steni. Avidon mu je nešto oštro dovikivao. On prileže još niže, spusti se sa linije horizonta i nestade sa vidika.

*

Konji su bili zadihani i znojavi, ali je u njima još bilo snage da koračaju.

— Imamo još samo nekoliko milja do puta — reče Dik.

— Nikad nećemo doći na novi put.

— Hoćemo; prošao sam i jedan i drugi i znam da je ovo bolje rešenje.

— Verujem vam — reče Kiti.

A zatim Dik produži polako:

— Mi se moramo i vratiti u Holidej.

— Znam. Pokatkad mi se čini da ne možete pogrešiti. Ali taj povratak može biti opasan. Pa, ipak, Holidej je vaš grad. Fic mi je pričao o vašoj porodici i o vama.

— Holidej je Avidonov i sudi-jin grad. Bez Fica on ne vredi mnogo.

— Ali Meksikanac vam je pomogao. I Fejt Čitli.

— Oni su nešto drugo. Kad se dogodi nešto kao što se sad dogodilo, dobri ljudi stanu i posmatraju kako rdavi čine prljavštine.

Oba konja su oborila glave, dahćući teško. Bilo je neophodno da se obide velika stena da bi se doprlo do izvora. Dik ih je vodio pažljivo, znajući da su imali snage da izmaknu.

Odjednom odjeknu pucanj. Levi konj posrnu. Još jedan pucanj i drugi konj pade.

— Kiti, skači — uzviknu Dik.

Bila je brza i snažna i, skočivši s konja, hitro se priljubila uz stenu. Dik je pucao preko ramena posmatrajući Donkija kako beži. Oba su konja ležala, njegov je napravio još jedan pokret, zaklimao tužno glavom i svojim krupnim očima kao da ga je optuživao. Dik pogleda u pravcu Kiti koja je puzila i dalje.

— Bolje bi bilo da ostaneš za trenutak iza mene.

Izvukao je revolver i ne oklevajući ni časa, pucao svom konju u glavu.

Iza njega Kiti vrisnu.

— Slomio je nogu — reče Dik.

— Sirota životinja.

Dik je posmatrao vrhove stenja. Jadni mi! Podigao je torbu i pušku. Najgore od svega je što će ih hrabriti kad vide šta se desilo.

— Možete li da pešaćite Kiti?

Ona pogleda u svoje fine cipe-lice.

— Ne preko stenja.

— Pa, ipak, moramo ići i to što pre. Preko brežuljaka.

Kad su ugledali goveda, konje i kola na putu laknulo im je. Ta-

mo je bilo ljudi, bar neke zaštite...

Dik je zaustavi.

— Uzmite ovo i stavite na prst. To je majčin prsten i nemojte ga izgubiti.

Buljila je u zlatan prsten.

— Dik! Šta to treba da znači?

— Vi ne poznajete teksaške govedare kao što ih ja znam. Ako ne poveruju da smo venačani, svašta se može desiti. Stavite taj prsten kao da ste u medenom mesecu. Ako potera stigne, recite im istinu.

— Ali vi govorite tako čudno, kao da ste stranac, ili tako nešto.

— Slušajte i dobro zapamtite šta govorim. Budite uvek kraj mene. Sa njima budite ljubazni ali ne suviše prijateljski. Name-ravam da vas dovedem do Dodž Sitija. Bez toga vam nema spasa, Kiti, zapamtite to. To može da bude dobro za nas, ali ja znam Tekšašane. Vi ste moja žena i nemojte to zaboraviti ni za trenutak.

— Mogu da igram svoju ulogu. Budite sigurni da mogu.

Džek Badington dojahao do njih. Ona je obrtala prsten na ruci. Sve će ipak biti u redu, mislila je. Uprkos optužbi u Holideju, uprkos lažima na koje su je primoravali.

— Kako ste — reče Dik Badingtonu. — Imali smo malu nezgodu.

— Tako izgleda.

Džek je zurio u Kiti. Njegova usta su bila stisnuta a uglovi usana su igrali dok ju je smešeci se posmatrao.

— Ja sam Dik Peri, a ovo je moja žena Kiti.

Džek stisnu usnice iako nije prestajao da gleda u devojkicu. Nije ličila ni na jednu ženu koju je do sada video. Verovatno nije ni bila obična žena, osećao je. Niti je umela da čuva krave, da vuče vodu, da cepa drva i sprema kuću.

Pa, ipak, izgledala je baš onako kako je on želeo. Cela se slika sad konačno uobličila. Kiti je dala okvire njegovim snovima. A bila je udata. Nije uspeo ništa da progovori samo je pokazao dole ka Ferliju i odjahao što je mogao brže.

Dik pokupi svoj zavežljaj i oružje. Kiti je nosila i dalje svoj smešni mali zavežljaj sa sirom i hlebom. Sišli su potpuno sami niz breg. Ona je izgledala bolje no što je trebalo. A Tekšašani imaju čudne ideje o ženama.

Ferli nije bio zadovoljan. Pojava mlade žene značila je istovremeno poremećaj njegove vlasti u karavanu. Zato je samo progovorio, mrmljajući:

— Žao mi je zbog nezgode, momci će vam pomoći — i odjahao dalje.

Džek Badington ih je doveo do kola.

— Meni nisu potrebna kola — reče Dik, — ali bih voleo da Kiti može da se smesti u jedna od njih.

— Ovo što činim je moja stvar — Džek Badington lako pocrvene. — Kola su moja. Čovek želi da bude sam sa svojom ženom.

— Hvala — reče Dik.

Ima nečeg dobro u ovom momku, pomisli.

— Ferli je predvodnik karavana, ali ovo se njega ne tiče.

— Možda on misli da sam ja gradski čovek — dodade Dik.

Niko od njega nije zahtevao ovakvu odluku. Mogao je da ih pusti da veruju da je običan gradski čovek, kockar ili tako nešto. Ali on nije imao nikakvih iluzija o Avidonu. Kad dođe do obračuna, jedina šansa je ležala u tome da i sam postane deo karavana i da zatraži lojalnu podršku od kauboja.

*

Avidon pogleda na sat. Nalazili su se na deset milja od stanice na Crvenoj reci. Zatim posla Donkija u izviđanje znajući da ne mogu biti daleko, pogotovo ovako bez konja. Nije mu se žurilo jer je znao da se čas odmazde bliži. Sutra će već biti sve u redu, bolje no sad. Bio je ogorčen. Ali, kao i što je sudija rekao, čovek mora tačno da odredi cilj pre nego što trka počne. Sedeći u sedlu u to kasno popodne on je znao da mora da završi taj posao i hteo je da ga završi.

A jednog dana, kad se bude sasvim učvrstio, uživaće u plodovima svoga truda. Svršeno je sa teškim danima mladosti, sa ulagivanjem sudiji Šeliju i sa obigravanjem oko Fica. Samo da svrši sa Dikom i Kiti i možda će jednom na političkoj areni biti u stanju da određuje sve. Sve!

*

Sedeli su oko vatre i slušali pažljivo razgovor. Ferli je razvio mapu i svi su razmatrali mogućnost daljeg puta.

— Stari put je vrlo težak za prolaz — reče Dik. — Neki kažu da je novi još teži. Ali Dodž je

stecište svih puteva a mi ipak idemo u Dodž.

Jedan od kauboja reče:

— Dodavola, stranče, nije potrebno da nam solite pamet — zatim se brzo okrete ka Kiti:

— Oprostite gospodo.

— Oh, ništa. Ja sam radila u kafani i znam da niste mislili ništa rđavo.

Džek se naglo podiže i iščeznu u mraku. Ko bi rekao da je bila kelnerica, ta ljupka mlada devojka koja je uz to i udata. A i da nije, zar bi mogla da bude majka njegovoj deci. Razume se, udala se za ovog kockara Dika, šta je drugo i mogla. Iz mraka, pažljivo je posmatrao Dika. Sudeći po odelu, mogao bi da bude kockar. Ali pripasani revolver i nešto tvrdo i isklesano u njegovom liku govorili su suprotno.

Dik je pričao o raznim stvarima i gradovima kroz koje je prošao. Tako je vreme brže prolazilo a i nelagodnost koju je osećao zbog Ferlija i nekolicine momaka se smanjivala. Ali Dik je već znao. Kad dođe do obračuna, Ferli im neće biti prijateljski naklonjen.

Povukli su se u kola. Pokušavao je da se smesti udobnije u dno kola, jer su imali težak dan, a znao je da će sutrašnji biti još teži. Istina, njega nije mogla da slomi ovakva vrsta života.

Kiti se sklupčala ispod ćebadi i okružena atim nepoznatim ljudima, u hladnoj pustinjskoj noći oseti kako je obuzima očajanje.

— Sačuvajte nerve — prošapta Dik.

Ali bilo je kasno za to. Nju je napustila sva dotadašnja hrabrost koju je crpla iz nepoznatih izvora. Suze su same navirale i

ramena su se tresla. Time su se stvari samo pogoršavale, jer se i napolju mogao čuti taj izgubljeni jecaj. Sedeo je mirno i čekao da protekne noć.

*

Jutro je bilo sveže i Simon Avidon se osećao dobro i odmorno. Sve su se sumnje raspršile: dans će obesiti ženu i ubiti Dika. Donki mu je pri povratku ispričao da je uveren da su oni u karavanu, samo nekoliko milja ispred njih. Tad je Avidonu sinula misao da bi se sve moglo završiti i legalnim putem, da se od kaubojja zatraži podrška da bi se zločinci kaznili na licu mesta. Okrenuo se jednom od pratilaca:

— Sve moramo učiniti po zakonu. Mi nećemo da ratujemo sa kaubojima niti ma s kim drugim.

Zastade za trenutak i zatim reče oštro:

— Imam jednu ideju. Ti ćeš odjahati napred u grad i dovesti sudiju Šelija.

Kauboj se okrete i iščeznu u paršini. Avidon na čelu momaka krete ka karavanu. Put je bio loš, prašina se dizala u talasima. Avidon je znao da se Dik uputio ka Dodžu a Meri se verovatno nalazila u tom gradu.

— Izgleda da su krenuli prema Dodžu — reče Donki.

Baš kao što kažeš — saglasi se Avidon.

Donki potera konja brže napred.

— Hoćemo li obesiti Dika Perija? Rekao si da hoćemo.

— Ostavi mi još malo vremena, a onda čini šta hoćeš — odgovori Avidon.

Jahali su na maloj razdaljini od karavana, ne zamarajući konje. Avidon je mislio na devojk. Oni će je obesiti. On mora uvući Šelija u to. A možda je i pogrešio što je poslao po sudiju. Možda bi bilo bolje da ih ubije pa da kaže da su pokušali da beže.

Ali, ipak, ne. Bolje je da sve bude onako kao zakon kaže. Vešanje je stravično ali time će držati i sudiju u rukama, kasnije, kad zagospodari Holidejom.

I dalje je verovao u svoju srećnu zvezdu. Teksašani će ga poslušati i neće predstavljati problem. Kiti i Dik neće videti sutrašnji izlazak sunca.

*

Dik je posmatrao jutarnje sunce i po ko zna koji put pitao se zašto ga jutro tako opčinjava. Grizao je komad hladnog mesa i razgovarao sa Kiti.

— Danas će sigurno doći da nas potraže.

— Da li ste sigurni?

— Sasvim — odgovori Dik.

— A ovaj lepi mladić Džek, da li će on biti uz nas?

— Moguće. Ostali su u redu, izuzev vođe karavana.

— I sigurni ste da će to baš danas da se desi?

— Da, da. Zapamtite da morate da ostanete mirni i sve meni prepustite.

— Probaću Dik. Ali strašno se bojim.

— Samo im to nemojte pokazati.

Probaću.

To je bilo sve što je mogao od nje da očekuje. Odjahao je nazad kroz prašinu koju su dizala umorna goveda. Ferli neće ništa žrtvovati da bi im pomogao.

Ugledao je Džeka Badingtona kako jaše kraj Kitinih kola i razgovara s njom. Ona se smešila i činila sve da bi od njega stvorila prijatelja. I to nije bilo dobro zbog Ferlija.

Bilo je tu nečeg što Dik nije mogao da razume. Ferli je sve više pokazivao da mu Kitino i njegovo prisustvo nije prijatno, iako je Dik radio isto tako naporno kao i ostali goniči.

Prvi put u svom burnom životu osetio je potrebu da pobegne.

Kad se prašina za trenutak razredila, ugledao je Avidona kako razgovara sa Ferlijem. Imao je dobrog konja pod sobom i mogao je da pobegne pre nego što bi ga Avidon ugledao. Za trenutak su mu ovakve misli proletele kroz glavu. Postideo se i počeo lagano da im prilazi.

— Zar tako brzo Dik? Tako brzo? — reče Kiti.

— Budite mirni, Kiti — odgovori Dik.

Zatim odjaha prema Avidonu i Ferliju, osećajući da će uskoro doći do raspleta. Primetio je kako im se Džek Badington približava. Jahao je još opreznije, sporo, kao da okleva.

Ferli progunda:

— Dik Peri! Ovaj čovek vas očekuje.

— Zar je moguće?

— Kažu da niste oženjeni ovom ženom.

— Tu su u pravu — reče Dik svečano. — Objasniću vam o čemu se radi.

Džek Badington ču ove spokojno izgovorene reči, i duboko se uznemiri. Kiti nije venčana. Osećao je da joj preti neka strašna opasnost, ali za sada je sve zavisilo od vođe karavana. Ferli reče sa lakim prizvukom sumnje:

— Ona — ova žena, — nju tražite zbog ubistva?

— Ubistvo pred svedocima — uzviknu Avidon.

— Pred jednim prljavim svedokom — reče Dik gledajući jasno i čisto u šerifa. Priteru konja bliže Donkiju.

— Ova prljava psina. Žuti kojot.

Donki zatrepta očima, zatim mu se ruka lagano steže, krete ka revolveru, pa zastade. Lice mu je bilo ispunjeno mržnjom.

Avidon je hteo da prekine ovu scenu ali ga Dik preduhitri:

— Oni su izigrali Kiti Devlin. Zato sam je i spasao. To je čitava priča. Ona je devojka kojoj je potrebna pomoć. Ako je pustite ovim zlikovcima, biće obešena pre nego što padne mrak.

Džek Badington pomače pušku na sedlu i reče hrapavo:

— Niko ovde neće obesiti ženu.

— Stani za čas — reče Ferli. — Ne možemo upotrebljavati silu.

— Čuli ste Dika, rekao je da hoće da je obese.

— Ali moramo saslušati predstavnika zakona. Ovo je hapšenje, a ne vešanje. On ima i poternicu, Džek.

— Ne dam ni groša za njegove prljave poternice. Oni neće obesiti Kiti. Bar ne dok sam ja živ.

Avidon je počeo da dokazuje:

— Verujte mi mister Ferli. Perje ustvari hteo da vam rasturi

stado. Mi ne želimo samo ženu zbog ubistva. Mi hoćemo i Perija, zato što ju je izvukao iz zatvora i zato što je ukradio konja.

Ferli pogleda u Dika.

— Zar ste i konja ukrali?

— I sedlo — odgovori Dik ljubazno. — Bilo bi mi drago kad bih mogao to da platim. Vidite, nismo mogli da idemo kolima a ne postoji železnica od Holideja.

— Ukrali ste konja — reče ponovo Ferli mračno i optužujuće.

Avidon spremno prihvati situaciju:

— Pretukao je Donkija i mene. Ukradio je sudijino srebrno sedlo, pogledajte mora da je kod njega.

Dečak u kolima pokri sedlo ćebetom ali je izgledao zabrinut. Kiti mu je nešto govorila. Izgledala je mirna kao vedar dan na moru.

Donki nije mogao više da se uzdrži:

— On me je napao iz potaje. Nećete valjda dozvoliti da nas laže ovde ceo dan? Napao me je kad sam spavao.

— Udario sam ga i budnog kad je hteo da me napadne. Udaric sam ga i kad je spavao. Ali nisam ga ubio, bar još ne.

— Ovde neće biti nikakve pucnjave — reče Ferli mračno. Sve je više bio siguran da je ovaj čovek koji tako drsko razgovara sa predstavnicima zakona opasan.

— Zabranjujem to!

— Sasvim je u redu, mister Ferli — reče Avidon ljubazno. Sve što želimo, to je da nam izručite uhapšeničke.

— Sve što vi želite to je da ubijete Kiti — ispravi ga Dik.

— Da je uhapsim — reče Avidon ne gledajući u Dika. -- Da je vratimo u Holidej i izručimo su-

du i sudiji Šeliju. Sve legalno i ispravno, mister Ferli.

Džek Badington je mrmljao:

— Neka sam proklet ako je to istina. Ubica?

On podiže glas:

— Kakav ubica! To bih želeo da znam.

Avidon htede da ispriča svoju verziju ali ga Dik prekide.

— Samo su Avidon i njegov Donki bili tamo. A nož, Kiti je izgubila taj nož.

— To ostaje da se dokaže na sudu — odgovori Avidon. Držao se hladno i odmereno znajući da bi svako povišavanje tona moglo samo da šteti.

— Ne verujem da je ona ubila — odseče Džek.

— Ni ja — reče Dik. — Ali grad im veruje. Grad je poslao ovu mračnu bitangu da nas pohvati i optuži za ono što nismo učinili. Pogledajte ga samo! Uvek polupijan, on i sad jedva čeka da se vrati u grad i da žderući proslavi svoju sramnu pobedu.

Ferli je posmatrao. On je bio čovek koji je želeo uvek da radi samo ispravne stvari. Nije mu se dopadalo što je Kiti neudata i što Džek Badington stalno obleće oko nje, a njegova jadna Sari ostaje u zapečku. Ali je želeo da stvar istera na čistinu.

Džek je bio na oprezu. Njegovi prsti su drhtali oko okidača puške.

Vozači su gledali spremni na akciju. Ferliju nije promakla ova napetost.

Dik reče mirno:

Hoću da odvedem Kiti tamo gde će imati pravi sud. Ne u Holidej. Možda u Ostin. Ali ona ne-

će ostati živa ako je vratimo sa Avidonom.

— Vi ne možete da se odupirete pravdi, da verujete čoveku kao što je Dik Peri — dokazivao je Avidon.

— Ovo je Teksas i ja sam predstavnik zakona. Sve što zahtevam, to je da ih uhapsim.

Ferli se osećao sve nemoćniji. Avidonova izjava je učinila svoj utisak. Dok podiže pušku, držeći je u levoj ruci. Mogao je da izvuče revolver i da pobiye nekolicinu, i to je dobro znao.

— Uostalom, ko može da nas zaustavi? Mi smo u pravu. Zgrabićemo ih i obesićemo ih, to je naš pravi posao — zaurla Donki.

Dok se polako približi Džeku Badingtonu, okrećući konja tako da obojica imaju slobodan prostor.

— Za ime boga, da li je moguće! — uzviknu Džek.

— Momci vi ste sa mnom!

Kauboji su ćutali. Ferli okrećući glavu prema Donkiju, procedi:

— Šerife, vaš čovek ima oštar jezik.

Donki okrenu konja ka Ferliju kričući izbezumljeno.

— Ja ću lično obesiti Dika i to je jedino što želim da učinim.

Dik primeti da je sad prostor između njih dvojice bio prazan. On pozva meko:

— Donki!

Čovek se besno okrene prema Diku.

— Ubiću te, tako mi Boga!

— Nećeš, Donki, zato što ti neću pružiti priliku.

— Hej, stanite trenutak! — uzviknu Avidon oštro.

Pokušavao je da izbegne sukob ali ga je jedan od kauboja povukao nazad. Avidon je osećao da gubi kontrolu nad situacijom.

Ferli i ostali se povukoše, ostavljajući Donkija i njegovog konja samog na pet metara udaljenosti od Dika.

Sad je prilika, znao je Dik. Ferli bi mogao da bude protiv njega ako bi napao Avidona, jer je Avidon predstavljao zakon. U očima Teksašana predstavnik zakona, makar bio i onakav kakav je bio Donki, morao je prvi da počne.

— Učini nešto Donki. Hoćeš revolver ili možda nož kojim voliš da se služiš? — upita Dik.

— Prokleta budalo, prokleta budalo — vrištao je Donki. Maši se za revolver. Dik ga pusti da povuče. Donki opali.

Zrno promaši, a Donki opali još jednom.

Dok oseti vetar od prohujalog zrna. Izvuče revolver iz džepa i opali odmah, prividno bez cilja.

Donki se prevali preko sedla, uzdrhta, zatim se polako svali na zemlju. Ferli mu pritrča i povuče ga dalje od uznemirenog konja.

Dik ponovo napuni revolver. Zatim reče mirno:

— Ako već neko mora da me obesi, onda to neće učiniti ovaj kojot. Čovek ima svoju cenu.

— Niko vas od naših neće izdati — viknu oštro Džek svojim momcima.

Ferli pogleda mrtvog Donkija:

— Uostalom, ništa me se ne tiče. Nemam mnogo vremena. Nama i stoci je potrebna voda... Šerif će dobiti uhapšenike. To je zakon.

— Od kada se ti brineš za gradske zakone? — upita Džek.
— Dik je rekao da Kiti nije kriva. Zašto bi inače uleteo u sve ove neprilike, ako je zaista kriva? Dik nije lud.

— Da — reče jedan od kaubojja. — Međutim, ko od nas ma šta zna o tome?

To je bio prvi čovek koji je nešto progovorio. Ferli pogleda prvo u njega zatim u ostale. Oni su se svi slagali da je Dik bio suviše pametan da bi uletao u glupave igre. Ferli se obrati Avidonu:

— Vidite kako stoje stvari.

— Ne želimo da se tučemo sa vašim ljudima — uzvratí Avidon.

— Pa onda šta?

Avidon duboko uzdahnu:

— Imate li lopatu? Sahranićemo Donkija.

— Naravno — reče Ferli. — A vi ostali, napred! Pokrenimo stoku. Krećite već jednom.

Jahali su kroz prašinu. Ali to još nije bilo završeno, znao je Dik. Nije bilo čak ni blizu završetka. Avidon je suviše lako pristao na poraz i zato će se uskoro opet nešto desiti.

Odlazio je sve dalje. Stalno je mislio na Avidona i na Kiti i na Džeka i na to šta se može učiniti da bi je spasao.

Odlazio je sve dalje i dalje skriven od ostalih gustim oblacima prašine.

*

Sudija Šeli obrisa znoj sa čela. Jahali su već dugo i njega je obuzimao sve veći bes pri pomisli na tu mladu ženu koja je mogla da izbegne njegovoj kaz-

ni. Najzad, ta kazna će je stići i to odmah i zasluženno.

Kad su dojahali do mesta gde je trebalo da bude karavan, zastadoše iznenađeni. Karavana nije bilo nigde a Avidon im priđe i reče:

— Bilo bi bolje da ste odmah pošli sa nama. Ovako ih nisam uhvatio, sudijo.

— Niste ih našli?

— Oh, našli smo ih, ali su kauboji odbili da ih izruče.

Sudija se vrpeljio u sedlu:

— Gde je Donki?

— Peri ga je ubio. Donki je izgubio razum. On je pogrešio.

— Još jedno ubistvo. Rekao sam vam da taj čovek prevazilazi sve moguće granice.

— Dik je dozvolio Donkiju da prvi opali dva metka — reče Avidon strpljivo.

— Ali on nije smeo ni u kom slučaju da izaziva Donkija. Ponavljam vam da je taj Peri monstrum u ljudskom obličju.

Polako, u Avidonovoj svesti se uobličavala ideja.

Važno je samo da ga sudija posluša i biće sve u redu. Uz njegovu pomoć i uz pomoć autoriteta samog zakona.

*

Dik je jahao sve brže i brže. Možda će još stići na vreme, pre nego što se Ferli pokoleba. To je sad bilo pitanje ne samo života već i časti Dika Perija. Samo još jednom će se ovako založiti. Samo još jednom. Tapšao je konja po vratu!

— Izgleda mi da si dobar. Nadam se da jesi. Jurcaš sad kao da imaš dva života.

Jahao je, ne osvrćući se.

Avidon je znao šta će učiniti. Ići će sam sa sudijom kod Ferlija i zatražiti od njega da poštuje zakon države. Kad ih je ugledao, Ferli progunda:

— To je već suviše. Ja moram da dam vode životinjama.

— Gospodine, vi morate prvo da zadovoljite zakon ove države — reče sudija svečano. — Ja sam sudija Šeli pod čijom su nadležnošću ubistva i zločini. Zahtevam od vas da predate ženu koja se zove Kiti Devlin optuženu za ubistvo. Dalje, zahtevam čoveka koji se zove Dik Peri, konjokradica. Imam sva ovlašćenja iako ste vi odbili zahtev šerifa Avidona.

— Dik Peri! Dodi ovamo i odgovaraj na sudijina pitanja — viknu Ferli.

Dika, međutim, već odavno nije bilo, samo je oblak prašine u daljini nagoveštavao njegovo bekstvo.

Džek reče razočarano:

— Neće valjda stvarno pobeći?

Kiti razrogači oči:

— Oh, ne! On to ne može učiniti, nikako to ne može da učini!

— Ja ću vas štititi — reče Džek, — kunem vam se da hoću.

— Sad sam sasvim sama od kako je on otišao. On je bio jedini koji mi je verovao.

— I ja vam verujem.

— Ali vi niste bili tamo.

Obrisala je suze. Pokušavala je da povрати ravnotežu, a zatim reče ljubazno:

— Nemojte pokušavati da mi pomognete. Sad sve to ne vredi, kad je Dik otišao.

— Ali oni ništa ne mogu da vam učine. Treba prvo mene da ubiju.

— I to će učiniti.

— Neće — reče Džek Badington. — Ja imam drugih planova sa vama.

Pogledala ga je toplo, iako za toplinu nije bilo vremena.

Dik sjaha sa zapenušanog konja i uđe u hotel:

— Da li je Hos Saford još uvek ovde šerif? — upita.

— Razume se — odgovori barman. — Šta se desilo, Dik?

— Moram da ga vidim što je pre moguće.

— Znao sam da ćeš doći, ona te je često pominjala.

— Ona? Ko je to ona?

— Pa devojka — odgovori. Ona što je došla iz Holideja, gore je na spratu.

Istog momenta Dik se našao na stepenicama i uzviknuo:

— Meri! Meri, gde si? Meri!

Otvorila je vrata, stajala je tu gledala u njega i gledala kroz njega.

— Dik! — Gde je Kiti?

— Brže se oblači, brzo, kad ti govorim.

Ušao je u njenu sobu i počeo da trpa njene stvari u torbu.

— Da li treba da odemo odavde?

— Nemamo mnogo izbora. Ovdašnji šerif je moj prijatelj, ali nije tu. Brže se oblači!

Ona upita dršćući:

— Samo ti i ja? Protiv svih njih? Ne mogu Dik.

— Dovedi su sudiju Šelija, tamo, da bi sve izgledalo legalno.

A ti dobro znaš šta to znači za Kiti.

— Znam, al. . .

— Odvešćute tamo, pa makar silom.

— Znam da si došao zato što moram da pođem. Strašno se bojim, ali idem sa tobom.

Vreme, mislio je on. Da li će uspeti da dobiju trku sa vremenom. Sunce se već klonilo Zapadu. Pa ništa, jahaće po svetlosti zvezde.

— Konje — naredio je barmenu. — Najbrže konje koje imate ovde.

— Imam nekoliko dobrih — odgovori barmen. — Ti me poznaješ, Dik, i dodavola, daću ti sve što želiš.

Meri je sišla posle kratkog vremena. Zapazio je da izgleda ljupko. Ramena je držala uspravno i, mada je bila bleđa, jasno je osetio da je rešena:

— Da li ćemo stići na vreme Dik? — upita.

Gorko se nasmešio:

— Možda ćemo moći i da spasemo Kiti uz pomoć onog mladog momka; ako ne, stići ćemo na pogreb.

*

Džek Badington stajao je zaprepašćen. Avidonova ideja da se tu odmah, sa poludivljim kaubojima, obrazuje sud izgledala mu je isto tako smešna koliko i stravična. Bila je to groteska od suđenja, nečuvena ludost, pa ipak je bila stvarnost. Kiti je govorila, objašnjavala a niko u toj smešnoj poroti i sudu nije joj verovao. Avidon je pretio, predstavio se kao uvređen čovek i ocrtavao Kitin karakter što je crnje mogao. Sve je teklo tako da se moralo strašno završiti.

Sudija se obrati poroti:

— Povucite se i po vašoj slobodnoj volji i vašem najboljem uverenju rešite o krivici ili nevinosti optužene ličnosti.

Kiti je sedela kao omađijana. Kao kroz san slušala je Džeka Badingtona kako preti da će ubiti Avidona, sudiju, porotnike. Reči više nisu značile ništa, ali su je ipak tešile.

Porota se vratila vrlo brzo, pre nego što je sunce sasvim izašlo iza drveća. Čula je strašnu reč:

— Kriva je!

To je bilo sve i bilo je dosta.

Sada je trebalo samo da se još formuliše optužba kojom joj je pretio Avidon u ćeliji. I zaista, sudija Šeli reče svečano kao sa zadovoljstvom:

— Bićete odvedeni na gubilište i visićete sve dok ne budete mrtvi, mrtvi, mrtvi.

Vezali su joj ruke i popeli je na konja. Bila je skamenjena. A najluda misao koja joj je tada pala na pamet bila je to što joj se činilo nelogično da bude vezana na konju i tako obešena. Ako je to uopšte išta značilo.

Dik I eri je jurio u pravcu sunca koje je zalazilo. Meri i barmen su ga ćutke pratili. Jahali su do iscrpljenosti, u pravoj trci za život.

Ugledali su oblake prašine, i u prašini Dik prepoznaše Ferlija i Džeka Badingtona. Privukao je pušku i uperio je u Ferlija.

— Gde je Kiti?

— Obesiće je kroz kratko vreme — odgovori Ferli.

— Žena je kriva. Slušao sam čitav proces.

— Ti si prljavi kreten — reče Dik. — Doveo sam svedoka. Dokazaću da je devojka nevina.

— Odlazi. Ne bih ti verovao ni kad bi se zakleo — reče Ferli. — Gubi se odavde.

Dik podiže pušku:

— Ubiću te ako ne kreneš. Jer oni ipak neće smeti da je obese ako je pravda na našoj strani.

Momci podoše u grupi. Sunce je stiglo do ivice brega a zatim je prerija postala tamna i tiha.

Dognali su je do drveća. Konopac joj je bio vezan oko vrata. Šeli je gledao prizor bez strasti. Avidon se pomalo znojio ali je ostajao bar prividno miran. Upalili su vatru koja za tili čas osvetli Kitino lice. Boja joj se povratila sa odlukom da hrabro završi.

— Želiš li da se pomoliš Bogu — upita Avidon.

Kiti prosikta:

— Bednici, vi čak nemate nerve ni da do kraja izvršite zločin.

Sudija reče lagano:

— Nije ni važno. Izvršite presudu.

Dogurali su je do same grane i jedan od momaka se popeo da priveže konopac. Kiti je jasno videla svog oca i majku kako stoje pogurenih leđa, videla je braću i sestre i onda i Fica Vorena, ljubaznog i smešnog i takođe mrtvog, kao što će i ona uskoro biti.

Zatim reče bez žestine:

— Bog mi je svedok da nisam ubila Fica. Istinski verujem da su ga ubili Simon Avidon i Donki. Moje poslednje reči su: Nevina sam!

Momci su postajali nervozni. Šeli je stajao sasvim blizu Avidona.

Neko reče:

— Za ime božje, svršimo već jednom.

To je bilo u trenutku kad je Dik izjahao iz tame.

On je držao pušku u levoj, revolver u desnoj ruci i rekao vrlo jasno naglašavajući reči:

— Ko hoće da bude prvi?

Iznenadnost njegovog dolaska i oružja koje je držao u ruci davali su mu malu vremensku prednost.

— Imam nove dokaze. Zahtevam da se ovaj sud ponovo sastane i to odmah.

— Žena je ispitana i osuđena — odvrati šerif.

— Imam nove dokaze, rekao sam.

Okrenuo se prema sudiji stalno pazeći na Avidonove revolve-re.

— Čujete li me, sudijo Šeli?

— Sud je rekao svoje. Nisam čuo nikakve nove dokaze.

Avidon je insistirao:

— Vi kršite zakon, suđenje je bilo legalno i žena je kriva.

— Koliko vas stoji iza ovoga? Doveo sam svedoka Meri Dent. Imam oružje koje pokriva sve nas. Koliko vas hoće da umre na reč Avidonovu ili sudijinu reč? — upita Dik.

— Izrekao sam smrtnu presudu. Ona je neopoziva — bio je uporan Šeli.

Ipak čovek ima dobre nerve, pomisli Dik. Možda računa na nešto neočekivano, ili na to da će prisutni momci odbiti da saslušaju Meri.

Ponovo je pokušao:

— Sve što želim, to je novo saslušanje. Meri može da dokaže da je Kiti izgubila nož i da ga

nije imala kad je Fic njime bio proboden.

— To je prljava laž! — prva nota panike osećala se u Avidonovom glasu.

— Laž — složi se sudija. — Zakon je rekao svoje. Vi nemate ni kakva prava Dik.

— Niko nema više prava od mene — odgovori Dik. — U redu. Saslušajte ili pucajte. Zaigrajte svoju igru. Pomrećemo svi ovde ako vi tako mislite o zakonu.

Prvi je počeo sudija. Potrčao je ka konju na kome je sedela Kiti i pokušao da ga potera. U istom trenutku, Avidon je trgao revolvere. Džek pritrča i odgurnu sudiju. On je morao sad da brine o Kiti. Prema tome, na njega nije mogao da računa. Sad su već svi počeli da pucaju. Zrna su zviždala oko Dikovih ušiju kad je ugledao sudiju kako klečeći nišani na Džeka i Kiti.

Obode konja i u jednom skoku se naše kraj sudije.

— Sudijo, ja sam ovde!

Ubio ga je bez razmišljanja.

Njihov odvratni zakon, mislio je. Sad je još jedino želeo da nađe šerifa i da se s njim konačno obračuna.

Avidon je odlazio. Primetio je da Šeli umire i sve godine njegovog napornog rada u Holideju su se srušile.

Dik uperi revolver pravo u Avidonove grudi. Povučer okidač, ponovo, ponovo i ponovo. Najзад je revolver bio prazan. Vratio se unazad, osećajući da je pucao i onda kad je bilo sasvim sigurno da je Avidon već mrtav.

Pucnjavu je prekinuo dolazak šerifa iz Dodža:

— Znam sve Dik. Hulje su obojica.

Zatim pogleda oko sebe.

— Suviše je ljudi pomrlo u Avidonom i Selijev zakon.

Dik se okrete ka Kiti:

— Kako se osećate?

Ona se smešila, smešio se i Džek koji je stajao pored nje. Kao da su iščezli, pomisli Dik, i sam se smešeći.

— Sad ću te vratiti kući — obrati se on Meri.

— Kući? — upita Meri., — Misliš, idemo zajedno u Holidej.

Izgledala je zaista lepo. Poslednji događaji kao da su je očistili. Istina, on nije bio čovek koji bi se lako ženio, ali je bilo dobro imati Meri pored sebe.

Kiti i Džek Badington gledali su neprestano jedno u drugo.

Treba se tiho izgubiti, mislio je Dik. Dobro je što je na kraju pravi zakon imao reč.

Zakon je ono što je trebalo i Džeku i Kiti i Meri... I svima u Holideju.

Mogli su da odahnu, neko vreme.

S južne strane Holideja uselio se, bar na neko vreme, mir.

II

BANDA MILE MERI

Ali prema obroncima Visokih planina, s istočne strane Plavih obronaka, ležao je ogromni ranč »Z«.

U VREME BEZAKONJA kao da se zlo širilo tako da nigde nije moglo odjednom da prestane.

Svi su ponekada pomislili: »Njihov odvratni zakon!« Bolje kazati, BEZAKONJE.

Jer, za ranč »Z« počelo je zlo.

I nova stranica krvavih događaja počela se otvarati.

A ta stranica će sačuvati ime Mile Meri, jedne od retkih žena Zapada koja je umela da se služi revolverom, na žalost, mnogo bolje od ostalih...

Pucanj je odjeknuo nad proplankom i niko nije ni slutio da je u tom momentu počela tragedija za ranč »Z«.

Rio Klaski je skočio sa konja istog trena, a metak iz njegovog revolvera je krenuo put šumaraka.

Tragač je čučnuo, a zatim se u mačjem skoku našao u zaklonu.

Predvodnik stada je podigao glavu i naćulio uši. Već nedelju dana, goveda su bila polugladna i svi zaposleni na račnu »Z« su znali da će ih sledeći metak potpuno uznemiriti.

Krivotoci kauboj Sem bio je prva žrtva nepoznatih napadača. Sledeći metak iz šumarka pogodio je cilj.

Nesrećni Sem nije ni dotakao zemlju, a goveda su krenula. U oblaku prašine stampedo je bio nezaustavljiv.

Pucnjevi su se izmešali sa rikom goveda.

— S leve strane! — viknuo je Kid Pančo, a Klaski klimnu glavom. Shvatio je ideju mladog Meksikanca. Krenuo je kroz nisko rastinje da bi, eventulano, prišao napadačima. Još uvek nisu nikoga primećivali i Rijo je shvatao ogromnu prednost skrivenih i nenadnih posetilaca.

Ali posle desetak minuta je sve utihnulo.

Goveda su već bila daleko, a prigušeni topot kopita sa druge strane proplanka potvrdi glasnu pretpostavku Ota Flina, mišićavog i rđokosog bivšeg boksera:

— Odlaze!?

I sve je izgledalo isto na severnom delu ranča »Z« kao pre dvadesetak minuta.

Ali telo nesrećnog Sema i odbeglo stado su bili suviše jasni dokazi da se ipak nešto strašno dogodilo.

— Moramo što pre do ranča — reče Flin svojim teškim basom.

— A stoka? — upita doktor češkajući se vrhom cevi po stomaku.

— Ne — bio je odlučan Klaski. — Sada to nije važno. Mislim da je gazda u opasnosti.

Svi su ćutali i shvatali da je, na žalost, Rio Klaski, dvometraš, mršavi revolveraš u crnom, u pravu. Toliko puta su se bili uverili u njegovu intuiciju. I ovog puta, iako nisu želeli, morali su verovati.

Bez reči su uzjahali konje i pojurili u pravcu glavne zgrade najvećeg ranča u okrugu.

*

U čisto i prozračno nebo dizao se gust i nepravilan dim. Zgrada je gorela, a već izdaleka jahači su primetili da su dve štale i duguljasta kaubojska spavaonica izgorele do temelja, jer je njihova građa bila u potpunosti od drveta.

Ispred zgrade su nepomično ležala dva čoveka i jahači su u

njima prepoznali Zada Slouna i starog batlera Sima.

Pored Zadovog tela klečala je Meri.

Kada su jahači zaustavili konje pred zgradom i sjahali, Meri je podigla svoje uplakane, plave oči, i pogledala u Rija.

Klaski ćutke skinu stežući ga čvrsto, kao da mu je nešto skrivio.

— Sem je poginuo — reče Flin, a doktor ga prostreli pogledom. Teškaš slegnu ramenima kao da se izvinjava i začuta.

— Izgoreli su Vork, Med i Nautan. U spavonici. Nisu hteli da se predaju. Pucali su — Meri je oporo govorila. Bilans mrtvih na ranču »Z« bio je strašan: šest poginulih, uključujući i Merinog oca, Zada Slouna, vlasnika ogromnog imanja.

Blagi vetar je mrsio njenu dugačku plavu kosu, noseći pramenove preko uplakanog lica. Meri se nije pomerala. Još uvek kao da je bila u bunilu. Sve se desilo suviše brzo i bilo je neverovatno i strašno.

Sedamnaest godina već je živea na ranču »Z«. Njen otac je došao u ovaj kraj, podno Indijanskih planina, kako su doseljenici zvali dugački, pošumljeni predeo koji se nepravilno protezao duž Kanzaške granice.

Od majčine smrti, nešto ovako strašno nije se desilo u njenom životu. Otac je sve činio da život devojke u tom divljem kraju bude što lepši. I uspevao je u tome. Odabrana družina zaposlenih na ranču bila je suviše poznata da bi se neko usuđivao da poremeti ustaljeni mir svakodnevlja na jednom tipičnom rančerskom posedu.

Ali, kada su se svi najmanje nadali, sve je nestalo u jednom danu.

— Bad Rojer — Meri je izgovorila kroz zube jedno ime i prezime.

Prisutni su se iznenađeno pogledali.

Rojerova banda je tražena u sve tri okolne savezne države i prošle nedelje su u gradu pričalo da su negde u dalekoj Montani.

Ali kakvim povodom su došli toliko daleko, ne strahujući da će naići na oblasne šerife ili moguće potere?

Rio pogleda u Sena Glostona koji je okretao među prstima svoj otmeni dajmond šešir. Srebrni metak, kako su ga zvali zbog posrebrene drške pištolja, najstariji član družine sa ranča »Z« i dugogodišnji prijatelj i čuvar Zada Slouna, progovori jetkim glasom:

— Rojer! Matori Rojer se usudio da napadne Zada Slouna. Znači, to je!

Gloston duboko uzdahnu i pride tremu. U tom trenutku, negde sa strane zgrade sruši se potporna greda i u plamenu i dimu, pade na ugrijanu zemlju. Niko je nije ni pogledao. Svi su bili nepomični i napeti, očekujući da Sen Gloston, Srebrni metak, objasni svima ono što je samo njemu bilo jasno posle pominjanja imena Bada Rojera.

Sunce je nemilice peklo, a uporni vetrić je pokušavao da bar malo ublaži paklenu vrućinu. Usred podneva, šest jahača je stajalo pred spaljenom kućom Zada Slouna i njegovim nepomičnim telom, gledajući lepoticu Meri kako se bori sa suzama

što su kapale na nabore njene žute, lake letnje haljine.

Gloston sede na poslednju stepenicu nekadašnjeg trema kuće i poče pričati tihim, ali jasnim glasom:

— Ja sam sa Slounom već dvadeset godina. Poznavali smo se u dušu. U ono vreme kada čoveka nisi mogao da sretniš na udaljenosti od dana jahanja, nas četvorica smo bili uvek zajedno. Zad, Klanton, Everi, zvani Krezubi i ja.

Gloston izvadi duvan iz džepa i odlomi komad te ga strpa u usta.

— Moram — rekao je kao da se izvinjava — Usta su mi suva, ne mogu da vam pričam. Moram uzeti duvan.

Za trenutak je zavladala tišina, samo se čulo uporno orkestriranje cvrčaka negde iz nepregledne, niske trave.

— Samo je Krezubi ostao u salunu »Tri zvezde« jer mu je samo to preostalo posle dugogodišnjeg pijančenja i provoda. Zad Sloun je čvrsto odlučio da za ženu i jednogodišnju kćer Meri, kupi kuću i smiri se zauvek. Meni je Zad spasao život i ja sam se zakleo da ću ostati sa njim do kraja života. Ali Klanton...

Gloston začuta. Oto Flin skinu maramu sa vrata i obrisa znoj sa svoga okruglog, ogromnog lica.

Zabavljač iz Paramakntovog putujućeg zabavišta i najbolji bokser Lujzijane bio je atrakcija broj jedan. Ali povreda iznad Flinovog desnog oka od pre devet godina je pokazala svoje zloćudno dejstvo. Vid mu se mag-

lio, a u sumraku je primećivao samo obrise predmeta. Skrasio se na ranču Zada Slouna, a svoje umeće je demonstrirao samo među prijateljima, kada bi zasedeli u gradskom salunu i slavili po ko zna koji put, novu mukotrpnu zarađenu platu.

— Pričaj nam o Klantonu... — reče Oto, a Gloston nastavi:

— Našli smo nas četvorica dovoljno zlata za sve. Ali da vam ne dužim. Klantona ubiše Kajo-ve, a zlato propade u Rio Grandeu, kada smo polugoli i praznih pištolja bezglavo bežali od upornog Crnog Vuka, čuvara Svete Pećine. Od minimalne količine zlata, samo je Zad, kako samo on zna uspeo da od četiri krave i jednog bika stvori ovakvo imanje. Krezubi i ja smo, kao što znate, bili drugačije sreće. Naravno, onda se pojavljuje Bad Rojer...

Srebrni Metak pljunu sažvakani duvan, a Tragač povede konje u hlad razgranatog hrasta. To je, za sada, bilo sve što je mogao učiniti za oznojene životinje koje su rzale i tresle repovima boreći se protiv dosadnih muva.

Gloston je gledao za njim. Tragač se vrati mačjim korakom. Apač je odrastao na ranču. Svi su ga zvali Tragač i niko od njega nikada nije čuo da li mu nostalgija za dalekom Arizonom remeti ustaljeno življenje na posedu »Z«.

— Bad Rojer — ponovo po ko zna koji put Sen Gloston — On i Klanton su bili iz čuvenih prodi-
ca na Istoku. Obojica su počela studije i bojica su ih napustili. Klanton je imao sestru u koju je Rojer bio zaljubljen onako kako to samo znaju pesnici da opisu-

ju. Klanton nam je pričao o Rojеровој љубави која nije imala granice. Kada je Klanton poginuo, sestra se vratila na Istok, ne želeći više da živi na prokletom Zapadu, kako je govorila.

— Rojer je nikada nije mogao prežaliti. Počeo je da pije i njegov život je krenuo stranputicom. Sve svoje dolare uložio je u Klantona koji je obećao zlato, za sebe i njih: Rojera i buduću mladu, svoju sestru En. Rojeru je sve propalo. I ljubav i zlato. To nikada nije mogao da prežali. Eto, to je ono što ja znam.

Gloston završi priču.

Meri duboko uzdahnu i jedva čuno reče:

— Zar je sada, posle ove nesreće, stekao sreću?

Pitanje nije bilo nikome postavljeno. Visilo je u vazduhu. Niko nije ni mislio da treba odgovoriti. Surovi zakon revolvera i osвете bio je uobičajen u to vreme. I nit prokletstva se nastavljala. Osećali su svi da je ovim današnjim događajem krenulo sve naopako. Niko od njih nije ni pomislio kako će dalje da živi.

Znali su svi dobro šta ih čeka.

Znala je i lepotica Meri. Gledala je u mrtvo očevo telo i videla je sve buduće dane pred sobom. Smiriće se kada banda Bada Rojera bude pod zemljom.

Ono od čega ju je otac ljubomorno čuvao propalo je u momentu. Sudbina joj je dodelila da bude upisana kao ženski vođa jahačke osvetničke družine na srednjem Zapadu.

To oni još uvek u tom trenutku nisu znali.

Ali su slutili.

*

Rojer zategnu vedice žilavog vranca i pokaza rukom ka naselju:

— Tu ćemo da se odmorimo.

U oblaku prašine, deset jahača u galopu ujaha u jedinu ulicu siromašnog Plinta. Gradić je imao uobičajeni raspored kuća i nije imao ništa posebno, osim imena, po čemu bi bio drugačiji od nebrojenih gradića i naselja diljem Divljeg Zapada.

Zaustavili su konje pred salunom „Plint“. Samo se bakalini sa suprotne strane osvrnuo na njih. Više nije imao ko.

Sunce je bacalo koso zrake i pripremalo se za počinak. Uskoro će oživeti privisno pust gradić. Vrućina je još uvek visila u vazduhu, a Rojer je osećao u grlu kao prst debeli sloj prašine. Znao je da su i njegovi jahači puni tog sitnog, upornog peska što se kovitla na najmanji pokret konja. Zato su požurili u salun, a da niko nije ni jednom rečju upitao da li i u Plintu postoji neki nepoznati, ali savesni šerif koji će da zaviri u debeli, zgužvani svežanj poternica u svom radnom stolu, kada ugleda nepoznate u gradiću.

Začudo, salun je bio veći nego što bi se moglo pretpostaviti sa ulice.

Sa leve strane je bio dugački, teški šank, a iznad njega tri reda uredno poredanih flaša s pićem.

Usred saluna primećivalo se mesto gde bi za zimskih noći bila peć. Veliki crni krug je dobio boju od dugogodišnje upotrebe peći i dosadnog gara kojeg bi rasipao neki nespretni dečak želeći da što brže i lakše zaradi de-

set centi, ložeći usred buke i groma koje znaju i te kakve da budu u dugim, snežnim noćima besposlenih kauboja okolnih rančeva.

Rojer pride šanku, a za njim se osloniše na sjajnu plohu lakova ostalih devet jahača.

— Viski! Za sve. — Bad gurnu šešir na potiljak. Preko visokog čela ukaza se brazgotina, uspomena iz jednogodišnje posete Jumi, centralnom zatvoru, poznatom okorelim banditima i pljačkašima. Iz nebrojenih međusobnih obračuna zatvorenika, Rojer je poneo žig za sva vremena oštrica bovi-noža je dovoljno duboko zarezala da bi se ožiljak primećivao zauvek, ali dovoljno površno da vlasnik bovi-noža, suludi ubojica iz Salt Lejk Sitija, bude zadavljen usred zatvorskog kruga.

I kao što uvek biva, upravnik Jume je zapisao da je dotični pao sa zida, u pokušaju bekstva.

Rojer je znao da bi izveštaj bio isti da je on sam ostao da leži. To je bio zakon zatvorskih krugova u kojima se čuvari nisu mešali u međusobne obračune podivljalih ljudi, ubojica, pljačkaša i siledžija.

Bad izvadi iz unutrašnjeg džepa sakoa neveliku crnu knjigu i stavi je na šank.

Niko od jahača se nije ni osvrnuo. Znali su već vođu, i svi njegovi postupci su im bili poznati. Naravno, šanker primeti knjigu i sa ljubopitljivošću u očima, pride.

— Mister, odakle vam ta knjiga?

Bad Rojer se nasmeja. Oporo, ne razvlačeći usne. Brazgotina na čelu se zasija od trenutačne

navale krvi. Njegov jasan bariton odjeknu salunom:

— Dragi moj, to je iz mojih mladih dana. Knjiga koja opominje da je moj život mogao da krene sasvim drugačijim tokom. Eto to je ta knjiga.

Frederik Grin, dugogodišnji revolveraš koji je učestvovao sa Rojerom u obračunu na Crnim brdima, okrete glavu i sasu ostatak viskija u grlo. Navikao je na ovakve Rojerove reči i pitao se sve češće, koliko će ostali u grupi moći da izdrže to njegovo stalno pominjanje neke prošlosti, koje, u stvari, nikada Rojer nije ni imao.

Okoreli revolveraši, jahači čuvene Rojerove bande, pijuckali su svoj viski i uživali u njemu, ne slušajući Badov razgovor sa gostioničarem:

— Da, dragi moj. Jesi li nekad bio u otmenom svetu, u istočnim gradovima?

— Ne — šanker je pokazivao skoro dečaćku radoznalost.

— Naspi nam još jednu turu, a onda dođi da ti pričam.

Šanker prosto otrča do kraja šanka, uze flašu viskija i napuni deset čaša.

Veliki Hauard prosto zagrohta od zadovoljstva kada ponovo oseti viski u grlu. Momci u grupi su već četiri godine Hauarda zvali Veliki Hauard zbog njegove dvometraške visine i šaka kao maljeva. Kratka, crna kosa je gusto pokrivala ogromnu Hauardovu glavu, a kovrdžave dlake na prsima rasle su mu do pod vrat.

Mršavi ujka Rid, tridesetogodišnjak iz Jute tiho se nasmeja i šapnu Hauardu:

— Veliki tata će opet da priča o tome kako bi sve drugačije bilo da sada nije s nama već da sedi u mirišljavom salunu i udvara se otmenim damama.

Hauard je hteo da se tiho nasmeje toj dosetki, ali uspeo je samo da glasno zamumla.

Bad Rojer je čuo Hauardov potmuli smeh sa kraja šanka i u trenutku je pomislio da reaguje. Ali netom prohujale slike sa ranča Zada Slouna, podsetile su ga da su to momci koji su hteli da osвете »Velikog tatu«. To su bili sirovi momci, jahači koji nisu prezali da pucaju kada bi on to rekao i Rojer je odlučio da, po ko zna koji put, ne reaguje i da se pravi nevešt.

Mesecima im je govorio o Zapadu; već su svi znali napamet kako se to, po Rojeru, sve desilo jedne davne godine i kako su sudbine četvorice prijatelja krenule drugačijim tokom. Samo je Sloun uspeo u mladalačkoj nameri da stvori sebi dom i porodicu. Rojer je krivicu svalio na Zada leđa. Krijući sam od sebe istinu da, u stvari, Sloun ne može da mu bude krivac za sve kasnije događaje, a posebno za krađe i za pljačke koje je Rojerova banda činila po Kanzasu.

Osećao je Bad negde u dubini duše ogromnu prazninu. Mislio je da će biti mnogo srećniji kada učini ono što je smišljao godina-ma.

Sada se tako nije osećao, a umesto praznine polako mu se u duši stvarao osećaj gorčune i jeda.

— Knjiga je sveta stvar, jedina na ovom svetu. Ona ostaje za sva vremena. Eh, koliko već ima da je pisac ove knjige umro, a

ono što je on uradio u životu, evo i danas vredi. — Bad Rojer je govorio i ponavljao rečenice koje je toliko puta rekao, ali tog predvečerja u Plintu shvatao je da je njegov lažni svet koji je gradio na mogućoj osveti, danas se raspršio kao mehur od sapunice.

Barni Eš, levoruki revolveraš, dade znak barmenu da opet sipa svima i Rojer nehotice oseti trenutno olakšanje što ne mora dalje da priča ono u što je sada on najmanje verovao od svih prisutnih.

Duboko uzdahnuvši, Rojer se zagleda u tačku pred sobom. Nije ni čuo kada su se vrata saluna pomerila. Ostali su se okrenuli da vide pridošlicu.

Na grudima karirane košulje visokog mladića, sijala se šerif-ska zvezda.

— Zdravo, Džonsone — Bar-men pozdravi šerifa i krenu ka buretu piva koje je ležalo pred šankom s desne strane, govoreći:

— Da sipam uobičajeno?

— Zdravo, Džo. Može.

Šerif klimnu glavom prema grupi revolveraša i stade sa strane šanka, očekujući da mu barmen Džo sipa pivo u kriglu.

Bad Rojer je hteo da bude ljubazan, ni sam ne znajući zašto.

Razgovor između šerifa i Rojera je tekao, a ostali su pijuckali i, hteli ili ne, slušali:

— Šerife, kako ide posao?

— Uobičajeno, mister...

— Bad. Bad — ponovi Rojer.

— Mister Bad, znate kako je u kaubojskim gradićima. U podne i posle podne nema nikoga kao da su svi u zemlju propali...

— A noću svi izmile — Bad je hteo da dosetkom nasmeje šerifa i da razgovor krene drugačijim tokom. Da izbegne pitanje čuvara zakona koje se neminovno nametalo: Ko su pridošlice? Šta rade u Plintu i koliko će da ostanu?

Prašnjavi jahači i nisko pripasani revolveri nisu govorili sami za sebe, da su u pitanju kauboji.

Sve je bilo jasno mladom Džonsonu i neka sumnja mu se uvukla u dušu iako se lako nasmejao na Badovu primedbu.

Onda je Džonson napravio najveću grešku u svom životu. Popio je gutljaj-dva hladnog piva i rekao, kao za sebe:

— Da izmile. Dobro ste kazali. Ali sutra će da bude gužva. Predradnici dolaze po plate, a naveče...

Rojer oseti kako mu se koža na leđima zategnu pri pominjanju novca. Zato je požurio da kaže, da se ne primeti kako prestaje tihi žamor među njegovim revolverašima, pri pominjanju novca:

— Da, da, znamo mi to. Kada se dobije plata, požuri se pravo u najbliži salun. Veče veselja, a posle, ponovo na pašnjake.

Rojer je brzo govorio.

Znao je na šta su svi pomislili. Danas im nije dozvolio, prvi i poslednji put u životu, da opljačkaju ranč Zada Slouna. Učinili su to za njega poslednji i prvi put, i Bad je shvatao, da će sledeću priliku za pljačku jedva dočekati.

Mladi šerif je pomenuo predradnike koji dolaze po plate. Znači da su u gradu svežnjevi novčanica.

Nekoliko pridošlica bučno udoše u salun. Kroz desetak minuta ožive veliki salun u Plintu.

Ali Rojer nije hteo dalje da ispituje mladog šerifa. I ovako je znao da Džonsonu nije promakao izgled stranaca u gradu.

Džonson lako dodirnu šešir u znak pozdrava i krenu u prvi obilazak grada.

Kada je izišao na još uvek vrući trem saluna, neki predosećaj ga natera da mu se obrve na lepuškastom i mladom licu skupe.

Ali odagnao je sumnju, uzdahnuo, nadajući se najboljem.

Ali, kao što to uvek biva, životom upravljaju događaji, a ne ljudi.

U salunu, Rojer se nagnu Grinu i prošaputa:

— Idem napolje malo. Reci Velikom Hauardu i Ujaku da odvedu konje u konjušnicu. Vreme je. Neka ih smeste. Ti budi sa Metom i Ešom, a ostali neka se muvaju razdvojeni. Da budemo manje upadljivi. I svima reci da otvore četvore uši. Da saznamo za lov.

Grin se isceri od zadovoljstva pri pomisli na dolare. Činilo mu se da će to biti lak plen za iskusnu Rojerovu bandu.

*

Posle jednog sata, Tragač se vratio.

Čutljivi Apač je prokrstario okolinom i Mila Meri je znala da on neće pogrešiti. Nikada nije ni grešio.

Ali ovog puta je imao najveći razlog u životu da uradi posao kako valja.

— Holidej? — upita Rio Tragača.

Ovaj odmahnu glavom.

— Dakle, sa ove strane obrodnaka — Mila Meri nije postavila pitanje. To je više bila potvrda Tragačevog odgovora klimanjem glave.

— Prema granici? — Srebrni Metak se počesa po obrazu.

Svi su znali da je vreme da krenu.

— Sve što valja ponesite sa ranča. Ko zna kada ćemo da se vratimo. I uopšte, da li ćemo da se vratimo — suvo reče Meri. Na licu plavokose devojke ucrtala se preko noći duboka bora koja nije pristajala njenom lepom tenu i lepršavoj kosi.

— Za pola sata krećemo. Uzećemo čebad, brašno, duyan, sveće i pasulj.

— I kavu — dodade Flin.

Čutke su otišli da urade što je bilo potrebno.

Meri nije htela da pita da li neko od njih možda ne želi da krene za njom.

Ona je znala šta je potrebno.

I šta mora da uradi. Zad nije imao sina. Mila Meri će biti osoba koja će osvetiti ranč »Z«.

Posle jednog sata, u laganom kasu, grupa kauboja na čelu sa Milom Meri otišla je sa spaljenog ranča.

Niko se nije osvrnuo. Nijednom. Iako su svi dobro znali da su svakim trenutkom sve dalje od mirnog življenja i dobrog druženja na bogatom i srećnom ranču.

Rio pogleda ispod oka Meri. Prećutno je odavao priznanje za držanje toj devojci.

Revolver za njenim pojasom i šešir sa ravnim obodom bilo je nešto potpuno novo za sve, ali

— svi su shvatili da one nasmejane devojke više nema.

Ostala je uz krst na kome je pisalo: Zad Sloun.

*

Zora ih je zatekla na početku Uvale, podno Slepog klanca.

Mila Meri mahnu rukom i grupa jahača se zaustavi. Tragač odjaha stotinjak metara, osmotri tragove i brzo se vrati na svom žilavom, krivonogom mustangu.

— Sve je kako treba — Tragač progovori karakterističnim glasom:

— Odjahali su prema Plintu.

— Znači, smatraju da su posao uradili kako valja. — Oto se nagnu preko grive konja i pogleda u tragove:

— Čak se nisu trudili ni da ih sakriju.

— Odmorićemo se desetak minuta. I nastavljamo u Plint.

Mila Meri sjaha sa konja.

Kid Pončo otrese prašinu sa velikih, meksičkih čizama. Oto Flin rastegnu ruke kao da hoće da dohvati nebo.

Rio Klaski pride devojci:

— Gospodice... Ovaj, molim vas, nešto bih vam predložio...

Meri je slutila predlog iskusnog revolveraša, ali nije htela da da do znanja o čemu misli.

Rio još jednom pogleda u nju, a onda prema horizontu i svetlost koja je sve više obasjavala predeo.

— Mislio sam, gospodice, da vi, znate...

— Ne vredi. Rio — odgovori Meri oporo.

— Ali ne bi trebalo do kraja s nama...

— Zašto?

Njihov razgovor su ćutke slušali jahači sa tanča »Z«.

— Zato, gospođice, vi niste pucali nikada, mislim, samo ste gađali, onako... u konzerve...

— Zar zato što treba pucati u ljude?

Tišina je za kratko nastupila posle Merinog pitanja. Da, pitao se i iskusni Rio, kakvi su to ljudi koji su pobili nedužne rančere i uništili desetak života.

— Vi bi trebalo da se sačuvate — izgovori Rio i napokon odahnu jer je izgovorio ono što je teška srca hteo da kaže.

Shvatao je Merinu želju za osvetom. Shvatao je njenu veliku ljubav prema ocu.

Ali je još nešto slutio, a znao je da ga njegova intuicija ne vara.

Osveta bude motiv u prvom momentu, a onda dolazi na um, krv i miris smrti.

Novim jahanjem misliš da će se sve srediti, ali povratka nema.

Meri je možda tako nešto i slutila, ali o tome nije smela sada da misli.

Morala je da čini ono što joj je bilo suđeno, samo je ta misao bila u njenoj glavi.

Ništa više.

*

Plintom su zapraštali revolveri.

Niko nije hteo odmah da sazna šta se to dešava u gradiću.

Za mnoge bi to bilo kobno. Meci su zviždali, a smrt je pevala svoju poslednju pesmu prašnjavom ulicom gradića.

Kada je Rojer ugledao plave uvojke Mile Meri i ćutljive jahače za njom, znao je da mu plan u

vezi sa platama neće ispasti kako treba.

Morao je da se obračuna i sa Slounovom kćerkom.

Veliki Hauard bio je najsmelij.

I najsporiji.

Na Badov poklič svi su se prihvatili zaklona.

Barni Eš stade iza obližnje bakalnice.

Frederik Grin uzjaha konja i potera ga van gradića.

Nije znao da će njegova sudbina uskoro da bude zapečaćena kao i sudbina ostalih članova Badove bande.

Osveta Mile Meri je počela prvim pucnjem.

Srebrni Metak poravna cev revolvera sa maljavim grudima velikog Hauarda.

Ogromno telo se tupo svali u prašinu.

Veliki Hauard Smitson iz Nevade bio je mrtav pre nego što je dodirnuo tlo.

Onkle Rid zapuca iz zaklona i doktor jeknu.

Njegov stakleni pogled krenu ka horizontu, a onda doktorovo telo beživotno kliznu u prašinu.

Sen Gloston, Srebrni Metak skoči sa konja i čučnu iza dvokolice pred bakalnicom.

Upravi svoj revolver sa posrebreenom drškom pravo u grudi Bada Rojera.

Bad Rojer se trgnu kao da ga metak udari, a onda se naglo ispravi i svom snagom baci iza drvenog stepeništa glavnog salona u gradiću.

Srebrni Metak nije doživeo da shvati gde je upravo nestao okoreli ubica i vođa bande Bad Rojer.

Plamen suknu iz Rojerovog revolvera i Sen Gloston se pognu kao da nešto traži po ulici.

Kleknu i pokuša još jednom da se pridigne.

Ali smrt je došla nenadano i hitro.

Posle prvih pucnjeva nije više bilo među živima Sena Glostona i doktora, čoveka koji je više voleo da peva nego da leči ljude.

Mila Meri napuni revolver po drugi put. Njena kosa se slepila od znoja. Osećala je graške znoja i po leđima, ali ništa nije htela da oseća i ni za šta više nije htela da zna.

Videla je prokletu Rojerovo lice pred očima i ništa joj nije bilo važno.

Ni to da će se već sutra, kao munja, vest o ovome proširiti okolinom, preko Holideja, gradića koji je tek utihnuo od pucnjava, preko Pointa i Klak Sitija i njegovog poznatog kockarskog saluna »TRI ZVEZDE«.

Prema Klak Sitiju je upravo odgalopirao Frederik Grin i negde u deliću sekunde zapamtio je to Rio Klaski.

Barni Eš primeti Kida kako se prikrada s druge strane konjušnice.

Naceri se i mirno nanišani, siguran u pogodak.

Oto Flin primeti siluetu Barnija Eša i njegovu ruku kako se, s upravljenim revolverom, pruža ka Kidu Ponču.

Flin urliknu od besa. Voleo je tog mladog Meksikanca i vrlo često je slušao njegove meksičke pesme do duboko u noć, dok se odmarao u spavaonici na ranču »Z«.

Oto upravi revolver u Barnija Eša.

Povlačio je obarač i onda kada već odavno iz usijane cevi nije mogao da iziđe nijedan metak.

Mladi Kid Pončo, Ramires Sančo Dijas, ostao je da leži u dalekom Pointu.

Barni Eš je ležao ispružen sa šest metaka u telu.

Ujka Rid je povukao obarač dva puta, ali, na sreću, meci se odbiše od trule daske ispred Mile Meri.

Rid opsova i povuče se u zaklon.

Oto pogleda u revolver i shvati u trenutku da nema više potrebe da povlači obarač.

To mu je bilo poslednje što je video u životu.

Dobročudni Oto se strese kada ga pogodi metak iz Garninog revolvera. Slim Garnin se isceri od zadovoljstva. Njegovo jedno zadovoljstvo bilo je kada je njegov gazda Bad Rojer tražio kavgu.

Slim je bio tada presrećan jer je jednostavno uživao u tučama i ubijanjima.

Ovo mu je bilo poslednje.

Sečivo je zviznulo kroz vazduh i zabilo se u Garninov vrat, a grimasa bola i iznenađenja se razli po Slimovom licu.

Tragač bešumno pride, izvadi i obrisa nož i nestade iza zgrade.

Iz iskustva, Rio Klaski je znao da je prvi talas obračuna protekao i da su sada svi bili na oprezu.

Na momenat, pucnjevi prestadoše i građani Pointa, skriveni iza svojih debelih prozorskih okana, pomisliše da je sve gotovo.

U tom momentu se ogłosiše revolveri Rija Klaskog i Ujka

Rid pade, mašuci rukama kao da želi da se uhvati za nešto u vazduhu, za nešto što je samo on video u samrtnom času.

Mila Meri obrisa nadlanicom znoj sa čela i nanišani u neku priliku što htede da pretrči brisani prostor između konjušnice i bakalnice.

Mila Meri obrisa nadlanicom znoj sa čela i nanišani u neku priliku što htede da pretrči brisani prostor između konjušnice i bakalnice.

Silueta se trgnu, kao da udari u nevidljivi zid.

Još jedan član Rojerove bande bio je mrtav, a usne Mile Meri otvrdnuše i postadoše kao prorez na devojačkom licu.

Za dva časa obračuna, ostadoše od čitave bande samo Rojer, Bin Nevada i mršavi Tim.

Rin Nevada je zverao sa svojim jedinim zdravim okom put bakalnice.

Učinilo mu se da je unutra ušao Tragač, taj prljavi Indijanac, Apač koji je imao hrabrosti da se muva zajedno sa belim ljudima.

Bin Nevada bio je jedan od onih koji Indijance nisu smatrali za ljude.

Ali je dobro znao kakvi su oni ratnici.

Zato se zaklonio i strpljivo je čekao da vidi na kojoj će se strani Tragač pojaviti.

Strpljenje mu se isplatilo.

Kada se Tragač napokon i bešumno odvoji od tamne senke zida, dočekaše ga narandžasto-crveni plamenovi iz Nevadinih revolvera.

Veliki Tragač i ćutljivi Apač bio je mrtav.

Devojka kriknu od bola i besa kada ugleda beživotno telo mladog Indijanca.

Besomučno je pucala u Nevada, okorelog ubicu kojeg su tražili u dve savezne države i kojeg mnogi poznati šerifi nisu mogli da uhvate.

Sudbina mu je bila da pogine od ruke devojke Mile Meri, plavuše koja je bila spremna da promeni život i svoju sudbinu, jer je to tražio od nje grob njenog oca i mnogi grobovi nedužnih ljudi koji su stali na put Rojerovoj bandi.

Posle tri časa pucnjave i krvi, ostadoše sami Rio Klaski, Mila Meri i — Rojer.

Lukavi Rojer se pritajio i čekao.

Pred njegovim očima su padali njegovi ljudi, ubice i revolveraši, i Rojer je shvatio da se nešto krupno dešava — da se dešava ono što nije mogao ni u snu pomisliti.

Da će njegovu poznatu družinu, najokoreliju bandu s ove strane granice pobediti grupa kauboja na čelu sa jednom ženom, devojkom koja i nije umela dobro da drži revolver.

Njegovo lice je poprimilo boju bulke i on izgubi kontrolu i iskoči iz zaklona.

Upravi revolver ka devojci, viđeci u njoj sliku i priliku starog Slouna.

Mila Meri kriknu kada je metak pogodi u rame, a Rio Klaski sasu ceo šaržer u omrznutog vođu bande...

*

Ni večer se još nije spustilo, a ceo Point je znao priču u detalje.

Mila Meri se nije trudila da priče ispravlja niti da nešto dodaje.

Njen život je krenuo drugim tokom.

Negde u dubini duše je želela da se vrati na ranč, da sve to postane prošlost.

Još uvek nije znala da li će to uraditi.

Još uvek nije znala šta bi trebalo da uradi.

Rio Klaski je znao.

Blago ju je pomilovao po licu i rekao joj:

— Čekaj me. Ovde u Pointu. Ja idem za Frederikom Grinom. Još je on ostao. Vreme je da se i nas dvojica upoznamo. — Onda ću doći do tebe.

— Dodi! — samo je kazala Mila Meri i Rio je shvatio da se mora vratiti. Čekaće ga devojka s dugom, plavom kosom...

Posle dvadeset dana, sreo je Grina u salunu »Tri zvezde«.

*

U salunu »Tri zvezde« sve je utihnulo. Dim se mogao seći oštricom noža, a mukla tišina zavlada u najvećem salunu u gradu.

Rio je bio napet kao struna.

Frederik Grin se muklo nakašljao, izvadio maramicu iz džepa, obrisao suve usne i ponovo kucnuo prstom o sto.

To je bio znak da je suma na stolu udvostručena.

Klaski staloženo po ko zna koji put pogleda u karte.

Tri keca sa desetkom i damom su bile jake karte, ali Grin ne bi ponudio dvesta dolara da u rukama nije imao bar nešto slično, ako ne i jače od tri keca.

— Ko dobije, časti sve u salunu — Riov reski glas izazva žagor oduševljenja, a Klaski je bio zadovoljan. Hteo je da učini sve da atmosferu u salunu učini prijatnijom. Po Grinovoj reakciji je shvatio da mu predlog nije prija, ali nije imao kud.

Klimnuo je glavom i među kibicerima je opet prostrujao žagor odobravanja.

Riju nije bila važna reakcija prisutnih u salunu, već je oprobao poznati doktorov kockarski trik. On je uvek govorio:

— Kada nisi siguran koliko ti je protivnik jak u kartama, a ti predloži da pobednik sve časti. Ako nije zadovoljan predlogom, znaj da ima jake karte, jer se podsvesno nada čitavom ulogu.

Klaski je shvatio da Frederik Grin ima dobre karte.

To je bilo jasno kada je on raširio pet šarenih sličica po novčanicama, zadovoljno se smeškajući.

Imao je tri kralja i dva keca. U svim ostalim situacijama sve bi bilo jasno.

Ful je bio suviše jak za triling asova.

Klaski neprimetno odgurnu stolicu i sede bolje, lako zavaljen na levu stranu.

Kada je otvorio svoje karte, već mu je desnica bila na ivici stola.

Oči posmatrača se raširiše, a istog momenta, poučeni iskustvom, odmaknuše se od pokeraša.

Grinovo lice se iskrivi u grču. On opsova, poskoči i poteže revolver.

Neko od dvojice igrača je morao da plati petog asa.

Frederik Grin, čovek iz Oklahome, dvostruki ubica, jahač Bleka Klantona, bio je mrtav pre nego što je dodirnuo drveni pod saluna »Tri zvezde«.

U vazduhu se čula muva kako besciljno pokušava da umakne iz oblaka dima.

Škripnula je stolica sa koje je ustao Rio Klaski, najbrži revolveraš Teksasa.

On izvadi iz džepića svog crnog jeleka od teleće kože, gvozdeni znak »Z« i baci ga na beživotno telo Frederika Grina.

— Slovo »Z«! — uzviknuo je neko iz gomile i svima je sve bilo jasno.

Kada su se zanjihala vrata saluna i Klaski već bio daleko, glas pomoćnika šerifa se začuo:

— Sve je jasno. Grin je povukao prvi. Rio Klaski je opet bio brži.

— Osveta Mile Meri — krezubi starčić odgega se do šanka i obrati se gostioničaru:

— Fok nije u gradu. Ko će da sahrani onoga?

Starac mahnu glavom pokazujući u pravcu nepomičnog revolveraša.

— Dva dolara — Gostioničar glas bio je dovoljno odlučan. Starčić se počesa po retkoj kosi:

— I još bar krigla piva. Važi? Debeli šanker bez reči gurnu punu kriglu piva, a starac je žudno prihvati. Oduševljeno počeo govoriti kao da ga je neko za nešto pitao:

— Ovo će biti gadno sa tim ljudima naše Meri. Otac joj je bio sve. Znam ja kada je on došao. Pošten čovek, jedan od retkih. Ko bi rekao da je Klanton tražio zlato sa njim. Svašta. Nemoguće

da je Zad uzeo žuto kamenje za sebe. Nemoguće. Počeo je kao i ja. Sa četiri krave i jednim bikom.

— A šta si ti uradio sa njima? Dao ih za kriglu piva — dobaci brkati kauboj iz gomile i smeh se zaori u salunu.

Niko više nije obraćao pažnju na Grina što je ležao pod stolom. Surovi zakon Zapada opet je pokazivao svoju cenu. Svi su prišli šanku, žučno prepričavajući protekli događaj.

Samo je poslovni gostioničar budnim okom pratio dok starčić nije ispio pivo. Zatim mu zakotrlja dva dolara preko sjajne plohe ogromnog šanka.

Starčić bezvoljno huknu i ode do napuštenog kockarskog stola. Dok se mučio da izvuče ogromno truplo iz saluna, promrmaljao je, sam za sebe, kroz zube:

— Pih! Dva dolara. I to mi je neki novac. A mogao sam da imam ranč kao što ga je imao Zad Sloun. Pokoj mu duši, dobar je čovek bio. Ovi se neće zaustaviti. Kćerka kao da mu je poludela...

I šušкао je on za sebe, kroz retke zube, znojeći se i tegleći Grinovo telo.

Moraće ga zakopati istog dana. Vrućine su bile takve da ni u kom slučaju mrtvac nije smeo da prenoći bez pokrova od pola metra zemlje nad sobom, do sutrašnjeg dana.

A legenda je živela dalje, sama za sebe. Mila Meri je čekala Ria Klaskog i — dočekala ga.

Priča o osveti Slouna je kružila i dalje zapadom, kao da se sve to desilo juče...

KAMERONOV POVRATAK

Ronald Kameron priveza svojega dorata ispred trošne zgrade, na kojoj je stajao natpis »Serifova kancelarija«. Ugurao je pramen svoje divlje, plave kose ispod šešira, uzdahnuo nekoliko puta, pa se popeo na drveni trotoar i bojažljivo zakucao na vrata kancelarije.

— Otvoreno je. Uđite — čuo se glas iznutra.

— Da, gospodine — promrmlja Ronald.

Ušao je u zgradu i obreo se u polumračnoj, maloj kancelariji. Nelagodno je zastao ispred starog pisaćeg stola, za kojim je sedeo čovek grubog lica. Čovek podiže pogled i namršti se na njega.

— Šta želiš, momče? Nisam valjda toliko lep da si došao ovamo samo da me vidiš?

Ne, gospodine — priznade Ronald. Vrhom jezika ovlažio je usne. Ako je ovo šerif Ričardson, o kome mu je otac govorio, onda se on mnogo izmenio.

— Hajde, ne oklevaj, dečko — reče čuvar zakona i spusti na sto komad olovke kojom je do tada pisao, pa se zavalio u naslon stolice. — Ako imaš nešto da kažeš, pričaj. Za petnaest minuta

trebalo bi da otputujem za Santa Fe, a pre odlaska moram da obavim još neke stvari.

Šerif prođe prstima svoje čvornovate šake kroz sedu kosu.

— Nije baš prijatno biti šerif u ovom prokletom kraju — promrmljao je sebi u bradu. — Ponekad poželim... — Nestrpljivo je odmahnuo rukom. — Kako se zoveš, momče?

— Ron. Ronald Kameron. — Ron se odmah priseti pisma koga je doneo sa sobom, pa pode rukom prema džepu na košulji. — Evo nečeg što treba da vam predam, gospodine.

— Ron Kameron... — promrmlja šerif Ričardson. Izraz lica mu se promeni kad je pružio ruku da uzme pismo. — Nisi valjda sin Roberta Kamersona! — Zavrteo je glavom. — Ne, to je nemoguće. Ne bi on imao tako učtivog sina kao što si ti. Robert Kameron je...

Šerif ne završi rečenicu već pognu glavu nad pismom, koga je prethodno razvio na stolu.

Posmatrajući Ričardsonovo lice, Ron je imao osećaj kako je njegov dolazak ovamo bio pogrešan i to ga je malo razljutilo. Pre svega, nije ni hteo da sa so-

bom ponese ovo pismo. Kad se čovek odluči da napusti kuću i sam otpočne život, ne treba da nosi sa sobom preporuku od oca, kao da je neka maza koja bez tuđe podrške ne ume ni koraka da načini. Ron skoro odluči da uzme nazad pismo i da izađe iz kancelarije.

Šerif podiže pogled sa hartije i oštro ga pogleda. — Pa, pomalo i ličiš na Roberta — reče. — Oči su vam izuzetno slične. — On ustade i pruži mu ruku. — Oprosti što sam maločas bio neljubazan, Roni. Zatekao si me u lošem raspoloženju.

— Nisam ja Roni, gospodine, već Ron. Mladić prihvati Ričardsonovu šaku, ne zaboravivši da je snažno stisne, ali pri tom mu se učini kao da steže komad tvrdog drveta, jer je šerifova šaka bila gruba i koščata. Da bi pokazao kako nije uvređen, on ljubazno dodade:

— Ovaj vaš grad, Springs, zaista je velik, šerife. Video sam desetak jednospratnih zgrada i toliko trgovačkih radnji. Izbrojao sam ih usput.

— Veliki grad? — Čuvar zakona pogleda Rona, a onda ozbiljnim tonom dodade: — Pa, jeste. Uvek izgleda velik onome ko ga prvi put vidi. — Pogledao je pismo. — Tvoj otac piše kako nameravaš ovde da potražiš neki posao. Tvrdi da si prilično dobar u kroćenju divljih mustanga. Je li to tačno?

— Umem da izađem nakraj sa mustanzima — potvrdi Ron.

Šerif sumnjičavo zavrte glavom.

— To se ne bi moglo reći po tvom izgledu, ali znam da ti otac

nikad nije uzalud rasipao reči i to je sigurno tačno. Nego, reci mi, koliko imaš godina, dečko?

— Blizu sam osamnaeste — odgovori Ron nadajući se da šerif Ričardson neće upitati koliko mu još meseci nedostaje da napuni osamnaest godina. Već i sama pomisao na to naterala mu je krv u obraze, kao što se to uvek događalo kada bi nešto prikrivao. Do đavola, pomislio je, ako šerif primeti da sam porcveneo...

Ali Ričardson nije obraćao pažnju na takve sitnice.

— Neka sam proklet — reče šerif i zamišljeno se počea po bradi. — Zbog tebe se sada osećam kao starac, Roni. Hej, pa tvoj otac i ja nekada smo bili najbolji šerifski par u Vajomingu. Čini mi se kao da je to bilo juče. — Šerif pogleda prema zidnom časovniku, ispod koga su bile zakačene poternice. — Do đavola, nemam vremena za razgovor. Poštanska kočija za Santa Fe proći će kroz grad za manje od desetak minuta, a trebalo bi da nađem nekoga da se stara o kancelariji dok se ne vratim.

Ron je ćutao i pažljivo slušao.

— S obzirom da će izbor za šerifa biti održan sledećeg meseca — nastavi Ričardson, — moji protivnici jedva čekaju da me zbog nečeg napadnu. Podići će silnu buku kad saznaju da sam otišao i nikog nisam ostavio da me zamenjuje. — On se okrenu i skide izbledeli šešir sa kuke na zidu. — Na žalost, u gradu nema čoveka koga bih mogao da odredim za svog pomoćnika. Zato ću otići bez zamene.

Šerif klimnu glavom prema vratima, a Ron u tom trenutku ču topot kopita.

— Evo stižu kola — promrmlja šerif. — I to baš sada stižu na vreme. — Mahnuo je rukom po maloj kancelariji. — Osećaj se kao kod kuće, Roni. Vратиću se kasno uveče, pa ćemo onda porazgovarati o tvom zaposlenju. Pribojavam se da od toga ipak neće biti ništa. Jedinu rančeru u okolini, kome su možda potrebni ljudi, jeste Piter Garfild, a on je takav čovek da neće primiti u službu mladića koji već nije pokazao svoju vrednost.

Šerif istrča iz kancelarije i njegove čizme odjeknuše po drvenom trotoaru.

Ron se kiselo osmehnu. Ovakom, iz blizine, stvari su počinjale da mu izgledaju sasvim drukčije. Kod kuće, u Nebraski, sve mu se činilo jednostavno. Smatrao je da samo treba da stigne u Arizonu i onda će sve biti lako. Sada se, međutim, postavljalo pitanje posla, isto onako kao i kod kuće, kad su se ljudi otvoreno smešili na njegove ponude, smatrajući ga klintcem, a nikako krotiteljem divljih konja.

Smatrao je da ljudi takav utisak imaju delom i zbog toga što je crveno kad god bi bio uzbuđen. Kao neka devojčica, do đavola! Osmeh mu iščeze s lica. Bogami, pokazaću im svima. Neka mu samo pruže priliku, pa će Ron dokazati šta zna i za šta je sposoban. Pokazaće on i tom Piteru Garfildu, ako bi samo ovaj hteo da ga gleda.

Napolju se ponovo začu bat šerifovih koraka i Ričardson proviri kroz odškrinuta vrata.

— Hej, Roni. Nešto mi baš sada pade na um. Kako bi bilo da ti postaneš moj pomoćnik da se ne vratim? Tako se bar neće žaliti zbog mog odsustva.

— Ja? — Roni upre palcem sebi u grudi. — Ma, nemojte, gospodine Ričardson. Nemam ja pojma o šerifskoj službi. Ja čak ne nosim ni revolver. Znam samo da...

— Revolver ti neće biti potreban — obeća šerif. — Ovde se osim subotom uveče, ništa ne događa. U najgorem slučaju možda ćeš morati da ubiješ koju zvečarku, na koju eventualno naiđe neka ovdašnja uplašena građanka. Za takve potrebe imaš revolver u fioci stola. — Šerif se namršti. — Šta kažeš, momče? Zaista bi mi učinio veliku uslugu.

— Pa... — mladiću je izgledalo da će biti nezahvalan ako odbije šerifovu ponudu, jer se njemu prvo obratio za pomoć. — U redu. Samo ako ste sigurni da ću ja to moći da obavljam.

— Odlično — šerif Ričardson odahnu s olakšanjem. — Digni desnu ruku. — Čuvar zakona promrmlja nešto što Ron nije razumeo. — Sada si moj pomoćnik, Roni. Videćemo se večeras.

— Nisam Roni, već Ron.

Ali šerif je već bio otišao. Ron pride vratima i ugleda Ričardsona kako se penje pored vozača poštanske kočije. Ovaj je već imao u ruci podignut bič. Odjeknuo je prasak biča i u oblaku prašine, kočija se udalji iz grada.

*

Ron počeo da šeta po kancelariji. Gledao je nekoliko trenutaka u

šerifovu stolicu, a onda se spustio u nju. Nešto kasnije, usta mu se razvukoše u osmeh. Šta bi oni momci kod kuće rekli kad bi im ispričao kako je dobio dužnost šerifovog pomoćnika čim je stigao u Springs? Sigurno bi iskočili oči od čuda. Što je duže razmišljao o tome, utoliko mu se nova dužnost više svidala.

Potom mu na um pade nova misao. Kao pomoćnik, trebalo bi da nosi i zvezdu. Oprezno je otvorio fioku na stolu i u njoj našao nekoliko znački šerifovih pomoćnika. Izabrao je najsjašniju, prikačio je sebi na košulju i odmah osetio neku važnost.

Tada mu pogled pade na revolver koji je šerif pomenuo. Bio je to jedan stari kolt, u prilično izlizanoj futroli, ali ga je Vil radošno pripasao sa opasačem.

Nikad nije tvrdio da je neki majstor sa revolverom, ali je priznavao kako za slučaj nužde može da pogodi zmiju zvečarku. Razmislivši o tome, skoro je poželeo da se pojavi neka uplašena žena i da mu tako pruži priliku za pucnjavu.

Baš u trenucima dok je sedeo zavaljen u stolici i lenjo prelistavao gomilu poternica, začuo se dolazak jednog konjanika koji se u trku približavao ulicom. Jahač sjaha, pretrča trotoar i upade u šerifovu kancelariju.

— Šerife! — viknu pridošlica. — Brzo za mnom! Ima neprilika na... — Čovek naglo ućuta i uđe dublje u kancelariju. — Pa, ti nisi šerif — reče nepoznati skoro optužujući Rona.

— Nisam, gospodine. — Ron pogleda pomalo postideno u zvezdu na svojim grudima i požali što je tako brzo pripasao

opasač sa revolverom. — Šerif je morao da ode u Santa Fe. Vraće se predveče.

— Tada će biti kasno — odvrati čovek. Pošto se sada bio primakao, Ron vide da pred sobom ima sredovečnog kauboja, koji se ovde ponašao kao stari gost. — Do đavola, kada nam je šerif prvi put potreban, njega nema u gradu. — On pokaza žuljevitim prstom na Ronovu zvezdu. — Šta to znači? Jesi li ti pomoćnik?

Ron se zagrcnu.

— Da, gospodine. — Ustao je sa stolice. — Zovem se Ron Kameron. Šerif me je naimenovao za svog pomoćnika dok se on ne vrati sa puta.

Pružio je ruku došljaku.

— Ja sam Adam Staret — reče kauboj i kratko steže Ronove prste. — Došao sam zbog neprilika na »Terki traku«. Moj gazda Garfild iznenadio je neku lopužu kako mu pljačka kuću, ali ga je lupež oborio. Sada taj razbojnik drži u kući gospođu Garfild i njenu kći Amandu, pod pretnjom da će ih ubiti ako pokušamo da ga napadnemo.

— Je li gospodin Garfild mrtav?

— Nije. Izvukao se i mi smo ga smestili u postelju u kaubojskoj spavaonici. On me je i poslao da dovedem šerifa. — Kauboj pogleda ispitivački u Rona. — Ne obmanjuješ me valjda da si šerifov pomoćnik, a? Nekako mi izgledaš previše mlad za taj posao.

Ron oseti kako mu krv udari u lice i to ga razljuti.

— Imam dovoljno godina, gospodine Staret — oštro je odvratio. — Idemo da vidimo šta hoće onaj lupež.

Način na koji je on ovo izgovorio bio je tako uverljiv, da je Ron skoro i samom sebi poverovao, pogotovo kad je pogledao na revolver za pojasom. Staret nije izgledao mnogo uveren, ali je samo slegnuo ramenima.

— Momče, gazda mi je rekao da dovedem šerifa, a ti si, izgleda, ono što je najbliže njemu. Hajdemo.

Staret se okrenu i požuri iz kancelarije. Ron pohita za njim.

Kauboj je već bio u sedlu i galopirao ulicom kada je Ron odvezao svoga konja i popeo se na njega.

Tako su izjahali iz grada. Grabeci kroz Staretovu prašinu, Ron počeo da žali zbog odluke koja ga je navela da tako nepromišljeno da ozbiljne izjave. Možda bi neki iskusan šerif znao jednostavan način da istera onog razbojnika iz kuće. Možda bi čak i pravi šerifov pomoćnik imao neke ideje u vezi s tim. Što se pak njega tiče, isto su tako mogli da zatraže da napravi tortu od čokolade. Tada mu prostruja kroz glavu da će gospodin Garfild, kada vidi kakav je Ron nespretnjaković, sasvim odbiti da mu pruži priliku u kojoj bi pokazao svoju veštinu sa divljim konjima.

Ali istovremeno je zaključio da je i prilično sebičan. Doduše, posao mu je bio važan, ali sudeći po onome što je čuo od Stareta, rančerova žena i kći nalazile su se u smrtnoj opasnosti. Trebalo je da brine o njima, a ne o sebi.

Lupež koji bi napao nedužne ljude već bi samim tim činom bio dovoljno loša osoba. A sada je bio u pitanju čovek koji je ug-

ražavao živote žena i dece. Pri pomisli na ovo, Ron oseti kako mu krv prosto ključa. Osim toga, ljudi će kriviti šerifa što se nije pojavio kada je bio najpotrebniiji.

Odjednom Staret trže uzde svoga konja i podiže ruku. Ron dojah do njega.

— Kuća na ranču se nalazi odmah iza ovog brežuljka — objasni kauboj pokazujući rukom. — Ali onaj lupež unutra ima pušku, pa smo morali da obidemo okolo i da sa zadnje strane uđemo u spavaonicu. Inače bi nas izrešetao.

— Razumem — promrmlja Ron, koji je shvatio kako će morati da se izloži mecima zabarikadiranog razbojnika. Od toga je osetio nešto čudno u stomaku i bio je zadovoljan što se Staret okrenuo, ne primetivši da s njim nešto nije u redu.

*

Pojahali su u krug i prešli onaj brežuljak sa strane odakle razbojnik nije mogao da ih primeti. Staret se zaustavi iza spavaonice, sjaha i dade znak Ronu da to isto učini.

— Moraćemo da se provučemo kroz prozor — objasni kauboj. — Hulja sigurno motri na vrata.

Kauboj preskoči prozorsku dasku i nestade u unutrašnjosti zgrade. Ron uskoči odmah za njim.

— Jesi li ti, Adame? — upita jedan glas.

— Ja sam, gazda.

Staret pođe dalje i nagnu se da pogleda u čoveka koji je ležao na jednoj od postelja.

— Dobro. Sigurno si doveo šerifa.

— Ovaj... — Staret se počea po glavi. — Nisam baš njega doveo, gazda. Šerif nije u gradu, pa sam morao da dovedem jednog mladića koji je bio u njegovoj kancelariji.

— O, do đavola! — Nije bilo sumnje o nezadovoljstvu koje se jasno osećalo u Garfildovom glasu i Ron pocrvene. — Dobro, daj da ga vidim.

Staret mahnu rukom i Ron pride postelji. Ugledao je čoveka četvrtastih vilica i inteligentnog izraza, koji ga najpre odmeri pogledom a zatim tiho promrmlja:

— Drago mi je što si došao ovamo, sinko, ali samo gubiš vreme. Ovo nije posao za dečaka. — Rančer se namršti. — Otкуда ti ta značka? Koliko dugo radiš za našeg šerifa?

Ron se postideno osmehnu.

— Pa, otprilike jedan čas, gospodine Garfilde. Šerif Ričardson mi je rekao kako se izuzev subotom uveče u ovom gradu ništa ne događa. Izgleda da je pogrešio.

— Izgleda — uzdahnu Garfild i zgrči se u postelji, tako da je Ronu bilo jasno da rančera muče bolovi, iako ovaj nije obraćao pažnju na krvavi zavoj oko svoje mišice.

— Možda bi trebalo da pozovemo doktora, gazda — predloži Staret.

— Do đavola s doktorom! — uzviknu Garfild. — Onaj razbojnik je u kući s mojom ženom i kćerkom. — To je sada najvažnije. — Ranjenik zavrte glavom i dodade nešto blažim glasom: — Oprosti, sinko. Ti nisi kriv. — Pogledao je u Stareta. — Izgleda da ćemo ovu stvar morati sami

da obavimo, Adame. Da li ostali momci i dalje motre na kuću?

Staret klimnu glavom.

— Donald je gore na seniku — reče. — Timoti je napolju kod koralu. Njih dvojica drže na okupu čitavu kuću. — Gurnuo je laktom Rona u stranu i stao pored postelje. — Sada ne možemo jurišati na njega, ali kada se smrkne, mogli bismo da se prikrademo kući i da ga iznenadimo.

Ron primeti da Garfildovi prsti tako snažno stežu ivicu postelje da su pobeleli. To je na njega ostavilo snažniji utisak nego rančerove reči. Sigurno je užasno kad znaš da ti se porodica nalazi u opasnosti, a ti si nemoćan da im pomogneš, pomislio je i upitao se šta bi šerif preuzeo u ovakvoj situaciji.

— Mislio sam ja na to, Adame — reče Garfild prilično mirno. — Kada se dovoljno smrkne da bismo mogli da se prikrademo kući, biće sasvim zgodno i za razbojnika da umakne. — Odjednom je uzviknuo: — Do đavola! Lupež je bio toliko lukav da zadrži kod sebe žene kao taoce. To me skoro dovodi do ludila. Ne tiče me se više ništa, osim onoga što bi moglo da se dogodi mojoj ženi i Amandi.

— Znam, gazda — reče skrušeno Staret. — izgleda da ćemo morati da jurišamo na njega po danu, ma šta se dogodilo.

Na Rona kao da su zaboravili i mladić pređe preko sobe, pa pogleda prema glavnoj kući koja je bila tako mirna na popodnevnom suncu. U prvi mah nije mogao da primeti nikakav znak života, ali potom, iza ugla kuće,

kod koralu, on ugleda svetluca-
nje sunčeve svetlosti na pušča-
noj cevi. Na suprotnoj strani
dvorišta drugi kauboj je vero-
vatno stražario sa senika.

A u kući, razbojnik je tumarao
kao uhvaćena zver i čekao samo
da se neko pojavi. Ron zamisli
svoju majku i sestru u takvoj si-
tuaciji, pa je lako mogao da
shvati šta se događa u Garfildo-
voj glavi. Od same pomisli izbi
mu znoj po čitavom telu.

*

Staret se bio okrenuo od ranje-
nikove postelje i sada je gledao
u njega.

— Ti bi mogao da se vratiš u
grad, dečko — reče kauboj. —
Čak da si i Bil Hikok, ne bi mo-
gao da se primakneš dovoljno
blizu onom razbojniku, a da pri-
tome ne budeš pogođen. — On
se malo podrugljivo osmehnu i
nastavi: — Osim toga, nešto mi
govori da ti nisi Bil Hikok.

Ron pogleda dole u svoj revol-
ver, koji mu je tako beskorisno
visio o pojasu. Ne, on nije Bil Hi-
kok. A sumnjao je da bi čak i Bil
Hikok, ukoliko je zaista bio tako
dobar kao što se priča, ispao to-
liko glup da napadne zabarika-
diranog ubicu, koji pored sebe
ima dve žene kao štitove. Svaki
pokušaj da mu se pride sa revol-
verom izgledao je isto tako bez-
uman kao i kroćenje divljeg
mustanga pomoću batine u ruci.

Ron se odjednom trže. Pade
mu na um da se i ova situacija
ne razlikuje mnogo od slučajeva
koje je imao sa divljim konjima.
Baš kao i mustang, onaj čovek u
kući bio je uplašen i zao. On će
ubiti, ako mu se za to pruži prili-

ka, a prestraviće se kao i mus-
tang koga su tek dovukli iz pre-
rije. Slično divljem konju, pomis-
li Ron. Jedina šansa za uspeh
počela je polako da se rađa u
njegovoj glavi.

U međuvremenu se Staret
opet okrenuo ranjeniku i Ron
mu pride da bi i sam pogledao u
Garfilda.

— Do kuće nije daleko — reče
mladić. — Pretpostavljam da bi
neko od vas mogao odavde da
ga pogodi, ako bi se makar i za
trenutak pokazao na prozoru.

Rančer ga ravnodušno pogle-
da.

— On je suviše lukav da bi to
učinio, sinko — reče on. — Do
sada nam nije pružio priliku da
pucamo na njega.

Garfild tresnu zdravom ru-
kom po ivici postelje.

— Neće on to ni učiniti, mom-
če.

— Ovako neće — promrmlja
Ron.

Mladić se povuče od postelje i
ode do prozora kroz koji su ma-
ločas ušli u spavaonicu. Provu-
kao se kroz njega i skočio na
zemlju. Srce mu je divlje lupalo,
pa je osetio iskušenje da učini
ono što mu je Staret predlagao:
da uzjaše konja i vrati se u grad.
Najzad, ovo nije bio njegov po-
sao.

Ali on se prisetio Garfildovih
očiju i beznadežnog izraza u nji-
ma, pa je odlučno skrenuo pre-
ma uglu spavaonice. Mogao je
da učini samo jednu stvar, pod
uslovom da se Staret ne pojavi
na vreme i zaustavi ga.

Stegnuvši zube, Ron obide
spavaonicu i pojavi se na otvo-
renom prostoru.

Nije bilo ničeg po čemu bi odmah video da je primećen, pa je iako pošao prema kući. U trenutku kad je prevalio desetak koraka, mladić je bio siguran da ga je razbojnik morao videti, pa je zato okrenuo leđa kući, otkopčao pojas sa revolverom i pustio ga da padne u prašinu. Podigavši ruke u visini ramena, on se opet okrenu kući i nastavi da korača.

Kuća mu je sada bila sasvim blizu i već je mogao da razlikuje šare na prozorskim zavesama. Oči su ga skoro bolele od pokušaja da vidi nešto u tamnoj unutrašnjosti kuće. Za trenutak mu se pričinilo kao da je video nekakvo kretanje iza prozora. Ali, s obzirom da se nije ponovilo, Ron zaključi da je u pitanju samo njegova napregnuta mašta.

Iznenada prasnu puška i zrno se odbi od tvrdog tla pred samim Ronovim nogama. Sa jednog od prozora podiže se mali oblačić dima, zavesa se pomeri i zatim se vrati na staro mesto.

Iza mladića odjeknu Staretov istovremeno ljutit i iznenađen glas:

— Vрати se, prokleta budalo!

Ron ovlaži usne. Pogled mu je ostao prikovan za prozor odakle je prasnula puška. Očajnički je poželio da vidi šta se događa iza njega u spavaonici, ali se nije odvažio da okrene glavu.

Nešto se verovatno događalo i kod krala, a možda i na seniku, ali njemu je ostalo samo da nagađa.

Ron je zastao kada je puščano zrno udarilo u zemlju. Bio je apsolutno uveren da ga je razbojnik namerno promašio. Da je

bio naoružan, čovek bi mu sigurno prostrelio srce. Za trenutak ga je obuzela panika, a onda je prisilio sebe da načini još jedan korak. U ušima mu je nešto zvonilo i osećao se pomalo ošamućen.

— Do đavola, ostani gde si!

Glas je divlje zazvučao i Ron duboko udanu vazduh. Znao je da njegov mustang počinje da gubi živce. Produžio je prema kući.

Ali ovog puta zrno nije pogodilo zemlju. Zakačilo ga je u levu nogu i on se od potresa zaljula i pade licem u prašinu. Sa glave mu spade šešir i otkotrlja se u stranu.

Sekundu ili dve bio je kao zgromljen. Kroz glavu mu prostruja nelogična misao kako ovo ne može biti stvarno. To mora da se nekom drugom dogodilo. Ali talas bola koji se penjao iz njegove noge uverio ga je da ne sanja.

Pridigavši se na ruke i jedno koleno, podigavši glavu, pogledao je prema kući.

I dalje nikog nije video, iako je znao da razbojnik motri na njega. Bio je sposoban da zamisli mržnju i strah u odmetnikovim očima, jer je nešto slično toliko puta video kod divljih konja koje je pokušavao da ukroti. Počeo je da puzi prema kući, vukući za sobom ranjenu nogu.

Znoj mu je zamaglio pogled i prinudio ga da se tek toliko zaustavi kako bi ga obrisao. Zatim je nastavio svoje mukotrpno napredovanje, netremice posmatrajći zgradu pred sobom.

— Do đavola! Rekao sam ti da ne mrdaš!

Razbojnikov glas je sada zvučao panično. Ličio je na vrištanje uhvaćenog mustanga. Ron je pomerao šake po prašini i vukao se sve bliže kući.

Odjednom, odmetnik pusti ljudski krik. Zavesa sa jednog prozora odlete u stranu i puščana cev uperi se u mladića.

— Ti, budalo...

Začuo se oštar prasak. Ron pokuša da se baci u stranu, svestan da mu to neće poći za rukom. Napregao je telo očekujući udar puščanog zrna.

Začudo, još uvek je ostao u istom položaju, oslonjen o ruke i koleno. Kada je pogledao prema kući, video je da puške više nema na prozoru. Tada do njega stiže tresak tela koje je padalo, a jedan čovek viknu odnekuda:

— Pogodio sam ga!

Bilo je to poslednje što je Ron čuo.

*

Nešto hladno i mokro ležalo je na Ronovim očima. Učinio je slab napor da to skine, ali jedna nežna ruka uhvati njegovu i zadrža je. Potom je hteo da sedne.

— Samo mirno ležite. Otišli su po lekara.

Bio je do devojački glas, blag i prijateljski. Ovoga puta, Ron odustade od pokušaja da skine vlažnu tkaninu sa očiju. Ali, kad ga ona ruka ostavi, on je strže i ugleda par zabrinutih, kestenjastih očiju i najlepše lice koje je ikada video u životu. Osetio je kako počinje da crveni.

— Mora da sam se onesvestio — promrmlja mladić. — Do đavola, nikada nisam načinio toliku budalu od sebe. Ja...

Oči se razvedriše, a dve rupice pokazaše se s obe strane crvenih, sočnih usana.

— Moj otac je rekao da se niste onesvestili. To je zbog gubitka krvi. — Onako, kako je ona ovo izgovorila, Ronu je zvučalo prijatno. — Dozvolite, ja sam Amanda Garfild.

— Da, gospodice. — Ron pokuša da sedne, a ona mu podmetnu ruku ispod leđa i pomože mu u tome. Bila je to lepa, snažna mišica i on oseti njenu toplotu kroz tanku košulju. — Ja sam Ron Kameron. — Pogledao je oko sebe. — Gde sam ja sada?

— Vi ste u našoj kući i nemojte me zvati gospodicom — odgovori devojka. — Maločas sam vam rekla svoje ime.

— Da, gospodice... ovaj, Amanda. — Ron primeti da joj kosa ima boju zrelog žita i da miriše čisto i sveže. — Šta je s onim razbojnikom u kući?

Udubljenja na devojčinim obrazima iščezoše i Ron oseti kako devojčina ruka podrhtava.

— Mrtav je — odvratila je tiho. — Adam Staret je shvatio šta vi nameravate, pa ga je čekao s puškom, i kada se pojavio na prozoru on ga je ustrelio.

U susednoj sobi začuše se koraci i Amanda hitro povuče ruku sa Ronovih leđa.

Na vratima se pojavi jedna senka i potom u sobu uđe rančer Garfild, čija se ranjena ruka nalazila u povoju.

— Kako je pacijentu?

— Dobro mi je, gospodine Garfilde.

Ron pokuša da spusti noge na pod sa postelje, ali u tome nije sasvim uspeo.

— Samo polako, sinko. Nisi teško ranjen, ali biće bolje da ostaneš u postelji sve dok te doktor ne pregleda.

— Ali šerif... — zavapi mladić. — On misli da sam ja u kancelariji i da ga zamenjujem.

— Neka te to ne brine — odmahnu rukom rančer. — Ja ću mu sve objasniti.

Garfild ućuta i zamišljeno se počea po bradi.

— Čini mi se da Ričardsonu u svakom slučaju dugujem izvinjenje — rekao je zatim. — U prvom trenutku sam pomislio da nije bio pri sebi kad je ovakvog dečaka postavio za svog pomoćnika. Međutim, pogrešio sam.

Ron se osmehnu. Stvari su počinjale da mu izgledaju prilično sjajno.

— Ne, gospodine Garfilde — rekao je iskreno. — Niste pogrešili. Ja zaista nisam bio pravi pomoćnik. Slučajno sam se zatekao kod šerifa kada je njemu na brzinu trebalo naći zamenu. — Osmeh mu iščeze i on pomalo ponosno dodade: — Ja sam krotilac divljih konja, gospodine Garfilde. I to dobar.

— Hm — promrmlja rančer i iskosa ga pogleda. — Smeo bih da se opkladim da si dobar. — Malo se namrštio. — Znaš, sinko, slučajno nam je baš potreban jedan krotilac konja na ranču. Možda bismo ja i ti mogli da se sporazumemo.

— Mogli bismo. Naravno.

Ron pogleda u Amandu i oseti kako mu krv udari u obraze. Za divno čudo, devojka kao da to nije primećivala.

— Uostalom — dodao je malo samopouzdanije — ja ionako ne mogu odavde. Žao mi je što nisam u stanju da vam pokažem sve što znam i...

Rančer se glasno nasmeja.

— U redu, sinko, u redu. Primljen si u službu. — Okrenuo se da pođe, a onda je zastao. — Uzgred budi rečeno, pošto ćeš radi ti kod nas, trebalo bi da se upoznaš s mojom kćerkom Amandom. Amanda, ovo je Ričardsonov pomoćnik, Ron Kameron.

Amanda klimnu glavom, a na njenim obrazima opet se pojavile rupice.

— Znam, oče — reče ona. — Mi smo se već upoznali. — Uputila je Ronu osmah od koga ovome prodoše žmarci niz kičmu. — Je li tako, Roni?

Ron otvori usta da objasni kako njegovo ime nije Roni, ali ih ponovo zatvori. Najzad, sa njenih usana i to je divno zvučalo. Požalio je samo što tu nije njenog otac Robert Kameron, koji bi svakako rekao da se jedan Kameron ponovo vratio kao čuvar zakona. Samo, ovoga puta to neće biti tako, zaključio u sebi mladić. Kameron se vratio, ali ne kao šerif. Kada se osmehnuo, niko od prisutnih nije znao šta se krije iza tog osmeha.

K r a j

U SLEDEĆEM BROJU

DŽ. Ejvz

KRV NA SREBRU

Uz škripu kočnica, kola su se dokotrljala pred šerifovu kancelariju, i tu se zaustavila. Neki od građana pritrčali su i prihvatili konje, a stameni Majk Savadž hitro kliznu sa vozarevog sedišta i otvorio vrata na kočiji. . .

JUGOBANKA

DODITE
DA SE DOGOVORIMO!

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128102